

Kiek debesuota, temperatūra dieną 85, naktį 68 laipsniai. Saulė teka 5:18, leidžiasi 8:30.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
 The Lithuanian Daily News
 Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
 HAYmarket 1-6100
 Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLI

Kaina 5c

Chicago 8, Ill. Pirmadienis, Birželio-June 28 d., 1954 m.

Price 5c

151

GVATEMALOJ KOVOJA DEL ZACAPOS MIESTO

Panslavizmas - komunizmo įrankis

Kremliaus pastangos pasinaudoti slavų tautomis raudonajam imperializmui išplėsti

Pastaruoju metu Sovietai griebėsi naujų būdų slavų tautomis suvilioti. Toji komunistinė valstybė, kuri neretai pasmerkė Rusijos carus, vėl pradeda skelbti panslavizmą, t. y. kvieisti talkon visas slavų tautas.

Pirmasis panslavizmo suvažiavimas įvyko 1841 metais, nes anuomet buvo užsimota suskaldyti Austrijos — Vengrijos valstybę ir prisijungti toje valstybėje buvusias slavų tautas.

Malenkovas, ieškodamas naujų talkininkų tarp slavų, siūlo visoms slavų tautomis susiburti. Jis kuriam laikui atsisako Stalino naudotos rusų diktatūros, kuri besąlyginai buvo primesta kitoms tautomis. Savaimė aišku, kad šis Malenkovo žygis tėra laikinio pobūdžio. Šiuo būdu pirmiausia jis nori sutvirtinti savo padėtį Sovietuose ir privilioti tuos slavų kraštus, kurie šiandieną turi pakelti Sovietų vergovę. Malenkovas ir nemano atsisakyti diktatūros, o tik ją kuriam laikui pavadina panslaviniu proletarinu internacionalizmu. Tokias nuolaidas anksčiau Stalinas darė, kai vokiečiai užpuolė Rusiją ir ją ginant buvo kalbėta apie rusų tautos patriotizmą bei slavų tautų tarpusavį bendravimą.

Savaimė aišku, kad slavų tautų apjungimas nieko gero nežada lietuviams, latviams ir estams, Kaukazo ir kitoms tautomis. Tuo tarpu ypatingas dėmesys yra kreipiamas į Ukrainą, Lenkiją, Čekoslovakiją ir Bulgariją.

Neatsitiktina, kad šis panslavistinis sąjūdis dalimi sutapo su Berijos mirtimi. Nežinia, ką būtų Berija daręs atsidūręs valdžioje, tačiau kai kurie žygiai davė vilčių, kad jis bent laikinai buvo linkęs mažesniems tautomis suteikti bent kiek daugiau laisvų. Malenkovas tą mintį numelmė pradėjęs švęsti 300 metų sukaktį nuo pasirašymo vadinamosios Pereslavio sutarties. Nors tos rusų ir ukrainiečių sutarties paminėjimą Maskva buvo numatę baigti gegužės mėn., tačiau dar ir dabar apie ją garsiai kalbama aiškiant, kad tai esąs geriausias tautų draugystės pavyzdys. Tuo pat metu Krymo pusiasalis perleistas sovietinei Ukrainai. Stalino laikais buvo atskira Krymo totorių autonominė respublika, kuri vėliau buvo panaikinta. Savaimė aišku, kad Krymo prijungimas prie sovietinės Ukrainos tėra tik pigus žaidimas. Dėl to nei Ukrainai, nei Krymo gyventojams nebus suteikta didesnių teisių.

Minėtame rusų ir ukrainiečių paminėjime, kuris įvyko Kijeve, be rusų, dalyvavo gandai ir lenkai. Šis slavų sambūris aiškiai parodo rusų pastangas sukurti naują slavų sąjūdį, kuris talkininkautų Rusijai, jai pergyvenant didesnę sukrėtimą.

Komunistų — partijos laikraštis "Pravda" slavų tautomis tiesia naujus spąstus, rašydamas apie Rusijos pavergtų tautų nepriklausomybę. Ukrainiečiai labai gerai žino, ką reiškia toji vadinamoji nepriklausomybė, kai pirmuoju penkmečiu metu arti 10 milijonų ukrainiečių buvo badu išmarinti, o nemažas skaičius ryžtingų Ukrainos vy-

rių iki šio meto veda kovą prieš komunistinę Rusiją. Negali būti jokios kalbos apie rusų bendradarbiavimą su jų pavergtais slavais, iki Kremliuje vyraus geležinė diktatūra, tarnaujanti vien Rusijos imperializmui. P.

Žmonių nuomonės apie McCarthy - armijos vaidus

Gallups tyrimu, 52% palaiko sekr. Stevens, 43% senatorių NEW YORKAS. — Dr. Gallupo viešosios nuomonės tyrinėjimų institutas paskelbė, kad iš apklausių amerikiečių 52% pasisakė esą įsitikinę, jog armijos departamento sekretoriaus Stevens ir jo padėjėjo Adams kaltinimai senatoriui McCarthy ir jo štabo nariams buvo pagrįsti.

43% atsakė, kad armijos departamentas neįrodė, jog sen. McCarthy pusė būtų naudojusi neleistinas priemones ir kad senatorius su savo pagalbininkais įrodė, jog armija siekė neleistinai būdais sustabdyti pradėtus komunistų ieškojimus radarų laboratorijoje Monmoutje, N. J.

Laikraščiai paveikia skaitytojus
 Chicago trys dienraščiai taip pat atskleidė savo skaitytojus, kad jie pasakytų savo išvadas iš McCarthy — armijos bylos tyrinėjimų.

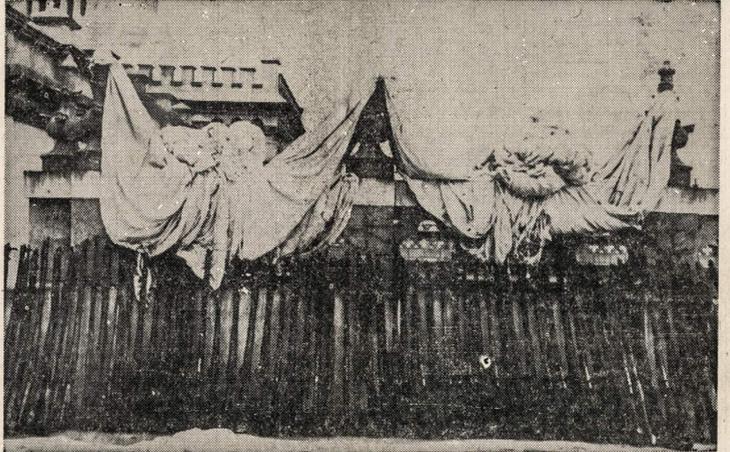
Sun-Times, artimas demokratams dienraštis, visą laiką kritikuoją sen. McCarthy, surinko skaitytojų nuomones, gana artimas Gallupo instituto apklausiniėjimų vaisiams. Sun-Times pranešė, kad iš atsiliepusių skaitytojų 54% palaikė armiją prieš sen. McCarthy ir 33% įsitikinę, kad McCarthy buvo teisus.

Daily News, liberališkas, bet artčiau respublikoams stovįs dienraštis, paskelbė tokius savo skaitytojų apklausiniėjimų duomenis: 56% už McCarthy ir 43% nuosimčiai už Stevens—Adams.

Dienraštis Tribune taip pat apklausinėjo ta tema savo skaitytojus. Laikraštis visa širdimi remia sen. McCarthy ir yra daugiausia skaitomas Vidurvakarių izoliacionistų, nacionalistų. Tribune skaitytojų 91% pasisakė, kad minėtoji byloje teisius buvo sen. McCarthy ir jo padėjėjai, ir tik 8% palaiką sekr. Stevens su John Adamsu.

New Yorkas. — Liepos 4 dieną ruošiamas maskvinių laisvinukų piknikas bus lietuvių visuomenės piketuojamas. Atvykusieji į jį svečiai bus fotografuojami ir filmuojami.

WAARENTON, Va. — Policija suėmė Dr. George Strother iš Brunswick, Md. ir 12 kitų jo bendrininkų, susekus jo vadovautą nelegalių abortų organizaciją, kuri per metus uždirbavo apie milijoną dolerių. Klidentės daugiausia būdavo federalinių įstaigų tarnautojos sostinėje. Už abortą mokėdavo \$400—450.

Guatemalos komunistinė vyriausybė paskelbė, jog nežinomi iškrovai atskleidė ir numetė šautuvus Guatemalos teritorijoje. Šautuvai turi pažymėjimus, kad jie pagaminti Sovietų Rusijoje. Tačiau tai esąs provokatorių darbas; provokatoriai turį tikslą tais numestais ginklais diskredituoti valdžią. Vadinasi, sudaryti išpuolį, kad Sovietų Rusija dabartinę valdžią remia ir pristato jai ginklus.

PRAILGINAMI PREZ. EISENHOWERIO PASITARIMAI SU W. CHURCHILLIU

Geriau derėtis, negu muštis, sako premieras

WASHINGTONAS, D. C. — "Šeimyniniai nesusipratimai" tarp Anglijos ir Jungtinių Valstijų pasirodė ne taip lengvai sutvarkomi, kaip buvo manyta. Dėlto Eisenhowerio — Churchillio pasitarimai, numatyti baigti sekmadienį, buvo pratęsti dar vieną dieną.

Šeštadienio vakaro vaišėse dalyvavo ir Kongreso vadai. Ministras pirmininkas Churchillis jiems kalbėjo, kad anglosaksams reikia budriai sekti įvykius Azijoje ir derinti savo politiką prie laiko aplinkybių. Didysis britas savo kalbą pajavirino linksmam išsireiškimais, tarp kita pastebėdamas, kad kalbėtis ir ginčytis vis tik geriau, negu kariauti.

Atskirti posėdžiai su Ike, Dulles Konkrečiau JAV—Anglijos nuomonių skirtumais buvo tariasi atskiruose posėdžiuose tarp Eisenhowerio ir Churchillio. Bet pranešimų apie susitarimus arba nesutarimus neskelbiama. Winston Churchill be to turėjo atskirą posėdį su Valstybės sekretorium Dulles, su kuriuo, kaip spėjama, bus apkalbėjęs Azijos ir Europos gynybos klausimus.

Atominiai klausimai
 Lygiagrečiai atskirose komisijose tariaisi britų ir Amerikos atominės energijos vadai su savo patarėjais.

Dėl svarstomųjų klausimų svarbumo ir sunkumo nutarta pirmadienį dar keletą valandų posėdžiauti. Po to Churchillis išvyksta į Kanadą ir iš ten grįžta atgal į Londoną.

Kambodija prašo Amerikos paramos

Prancūzija tam priešinasi

GENEVA. — Kambodija, viena iš trijų Indokinijos naujųjų valstybių, kreipėsi į Jungtines Tautas, prašydama paramos sudarant savitarpinį gynybos pakartą.

Bet toks pakartas ir bet kokia gynybos parama yra priešinga naujajai Prancūzijos politikai. Premieras Mendès-France per savo derybas su Chou En-lai buvo priverstas garantuoti, kad Kambodija ir Laos bus izoliuotos nuo Jungtinių Valstijų, kad jos negalėtų suteikti karinės pagalbos ir negautų militarinių būdų.

Kersteno komitete liudys pabėgęs MVD pulkininkas

Laukiama sensacingų žinių apie Kremliaus terorizmą

MUENCHENAS, Vokietija. — Šį pirmadienį Kersteno vadovaujamame komitete liudys neseniai pabėgęs sovietų slaptosios policijos (MVD) pulkininkas.

JAV įstaigos jam suteikė pabėgėlio prieglaudą. Jo pavardė ligi šiol nebuvo skelbta. Vienas komiteto, tyrinėjančio komunistų agresiją, narys, vadina šį liudininką vieną iš svarbiausių. MVD pulkininkas suteikęs komitetui daug naujų, ligi šiol nežinotų faktų, kaip veikia Kremliaus teroro mašinerija namie, užimtuose kraštuose ir užsieny.

Kersteno komitetas, paskutinėmis savaitėmis apklausinęs liudininkus Londone, dabar darbuojasi Muenchene, rinkdamas medžiagą apie Rytų ir Vidurio Europos nepriklausomų valstybių užgrobumus.

Lenkų prezidentas be vyriausybės

LONDONAS. — Kadangi lenkai nesutarė dėl kandidato į prezidentus, tai iki šiol buvęs prezidentas A. Zaleskis apsišprendė ir toliau prezidentauti. Buvusi jo vyriausybė pasiūlymą. Sudaryti naują vyriausybę jam nesisekė, nes organizuotoji lenkų visuomenė nesiryžo duoti savo atstovus į naują ministrų tarybą. Dabar iš keturių ministrų tarybą sudarė prezidento pakviestas, vienintelis jam likęs patikimas asmuo, Cat-Mackiewicz.

Stanislaw Cat-Mackiewicz vilnietis, laikraštinkas, lietuvių šėdikas, yra pasiūlymėjęs savo neramiu būdu. Jis vadovauja nežymiai, bet veržliai lenkų grupei, kuri Vilnių, Lvovą ir jų žemes laiko Lenkijai priklausančias ir ta linkme varo propagandą.

Kadangi A. Zaleski liko be šalininkų ir lenkų emigracinės visuomenės boikotuojamas, tai Cat-Mackiewicz su savo draugais sudarė prezidentūrai remti ir padėti gelbėti sąjungą. Lenkų spaudoje pašiepiamai sakoma, kad toji sąjunga susideda iš keturių ministrų ir vieno buvusio prezidento...

Buvo laukiama, kad pasilikęs toliau prezidentauti A. Zaleski

SUKILĖLIAI KIEK PASISTŪMEJĘ

Kursto armiją suimti prezidentą Arbenz

TEGUCIGALPA, Honduras. — Sukilėlių vadas pulk. Carlos Armas paragino Gvatemalos karininkus ir kareivius sukilti prieš prezidentą Arbenzą ir sudaryti karinę juntą šaliai valdyti.

Darbo rinkoj

WATERBURY, Conn. — Iš vietos laikrodžių pramonės dirbtuvių atleista pusantro tūkstančio darbininkų.

Bet gumos pramonėje darbai kiek taisosi. Visi seniau atleisti darbininkai piimami atgal. Laukiama įvedant tris pakaitas ir žada per savaitę dirbti šešias dienas.

NEW KENSINGTON, Pa. — Čia ir apylinkėse jau esama ke-liolika tūkstančių bedarbių. Kadangi jų dalis negauna bedarbių pašalpų, tokie šelpiami iš valdžios maisto sandėlių. Iš ten jie gauna sviesto, sūrio, mėsos ir daržovių bei pieno, cukraus, kavos, bulvių miltų ir kitko, kas žmogaus maistui būtinai reikalinga.

Toks nemokamas mėnesinis maisto davynys vienam žmogui vertinamas 35—40 dolerių.

Bedarbiams maistą iš valstybinių sandėlių išrūpino The United Mine Workers of America pirmininkas Lewis, The Steel Workers of America pirmininkas David J. McDonald ir The International Brotherhood of Teamsters pirmininkas David Beck.

Konfiskuoja lenkų knygas Vokietijoje

DORTMUNDAS, Vokietija. — Vokietijoje gyvenę lenkų pabėgėliai skundžiasi, kad vietos valdžios organai yra prieš lenkus griežčiau nusistatę, negu prieš kitų tautybių pabėgėlius. Kai kitos tautybės gali laisvai gauti knygas iš užsienio, tai lenkams siunčiamos knygos konfiskuojamos.

Lenkų švietimo vadovybei Dortmundunde buvo pasiūsta iš Anglijos knygų už \$300.00. Bet daugiau jų Dortmundunde muitinės pareigūnai konfiskavo, pareiškėdami, kad šios knygos yra "priešvalstybinė propagandinė medžiaga". Siuntiniai nebuvo įteikti gavėjams, bet perduoti prokuratūrai.

Vokiečių valdininkų uolumą lenkai aiškina nacinės dvasios atgyjimu Vakarų Vokietijoje.

SOVIETAI LAIMEJO ŠACHMATŲ TURNYRĄ

NEW YORKAS. — Šachmatų varžybos tarp Amerikos ir sovietų žaidėjų pasibaigė 16½:9½ sovietų ėnadau.

Sovietinės Latvijos ministrų tarybos pirmininkas, Maskvos pataikūnas Vilis Laciš, SSSR Aukščiausio Sovieto prezidento apdovanotas Lenino ordinu.

savo pavaduotoju pasikvies generalą Anders. Tada per jį A. Zaleski būtų suartėjęs su tuo jo atsikreipusia visuomene. Tiesa, generalas Anders buvo A. Zaleskio pakviestas kavutės išgerti, bet paskyrimo prezidento pavaduotoju taip ir nesulaukta.

Sukilėliai reikalauja areštuoti, be prezidento, dar slaptosios policijos viršininką pulk. Cruz Werr ir kitus "komunistus", esančius valdžioje. Pulk. Armas įtikinėjo, jog jie nekovoja su armija, o tik su komunistais ir jiems atsidavusia valdžia.

Numetė vėl porą bombų

Dideliu įvykiu pranešimuose minimas atsitikimas šeštadienio naktį, kai viršum Gvatemalos miesto vėl pasirodė du lėktuvai, kurie numetė keletą bombų ir pašaudė kiek iš kulkosvaizdžių.

Paėmė Chiquimulą

Sukilėliai tvirtina, kad jie ne tik paėmė Chiquimulos miestą, bet ten nukėlė ir savo vyriausią būstinę. Chiquimula yra 20 mylių nuo Honduro pasienio ir 65 mylios iki Gvatemalos sostinės. Šis miestelis turi 8,800 gyventojų.

Didesnės kovos dėl Zacapos

Iš abiejų pusių pranešimų matyti, kad dabar eina didesnės kovos dėl susisiekimo centro Zacapos. Pereitą penktadienį sukilėliai tvirtino, kad jie jau paėmė šį miestą. Bet sekmadienį jie kalbėjo apie naujas kovas dėl Zacapos, kur vyriausybė sutelkusi 1,500 kariuomenės.

Uostamiestis nepaimtas

Puerto Barrios yra svarbus uostamiestis Karibų įlankoje. Sukilėliai į jį numetė bombų, padegė keletą alyvos cisternų. Bet uosto nepaėmė. Sukilėliai tvirtina, kad uoste yra nemaža jų šalininkų, kurie padegė dar nesubombarduotus alyvos tankus.

Vyriausybinkai tvirtina, kad Puerto Barrios vis dar yra jų saugiose rankose.

Banga nuplovė nuo molo meškeriojus

KETURI IŠ JŲ NUSKENDO

CHICAGA. — Šiltą ir gražų šeštadienio rytą staiga Michigano ežere pakilo 20 pėdų aukštesnio bangos ir nuo Montroses uosto molo nuplovė į vandenį 40 meškeriojų.

Banga nuriedėjo į krantą ir apsėmė ten besimaudančius žmones. Bet pavojus pakrantėje esantiems buvo nepalyginamai mažesnis negu tiems, kurie sėdėjo ir meškeriojo į ežerą nusitęsiančiame molo, kur gelmė yra apie 30 pėdų.

Vieniems pasisekė išsilaikyti užsikabinus už tvirtų daiktų, kitiems į pagalbą atbėgo praplaukiančios valtys ir drąsūs plaukikai. Bet 4 meškeriojotai nuskendo. Yra ir daugiau dingusių, kuriuos dabar policija aiškina, ar jie nebus taipgi nuskendę nuo šios nuostabios bangos.

Meteorologai bangos susidarymą aiškina ypatingomis atmosferos sąlygomis. Temperatūra štaiga keičiantis, šilto oro kluodas užgulė ežero paviršių ir sukėlė biblišką bangą, esant ramiausiajam laikui.

LIETUVIŲ SPAUDOS ATGAVIMO

SUKAKTIES MINĖJIMAS

(Reportažas iš Argentinos)

Lygiai prieš pusę šimto metų narsinių ir pasišventusių knygnešių dėka lietuvių tauta atgavo savo spaudos laisvę. Kovoje dėl spaudos laisvės tūkstančiai lietuvių rado mirtį tolimame Sibire, kalėjimuose arba rusiškų žandarų buvo mirtinai užplakti. Net paprasčiausios kaimo moterės tada geriau suprato lietuviškos spaudos reikšmę okupantų naikinamai tautai, negu šiandien daugelis prasimokslinusių supranta. Yra šventi faktai, kad knygnešių slapta atgabenta spauda tada už paskutinius skatikus buvo lietuvių perkama, kai šiandien mes svetimuose kraštuose vieninas save vos ne turtuoliu laikas naujų knygnešių — spaudos platintojų pasiūlytą laikraštį ar knygą neperkame, pasiteisindami dažnai pasisakome neturį pinigų ar panašiai. Dėl to šiandien turėdami pilną savo spaudos laisvę, mes einame atgalis ir, jei dar ilgai neatgausime savo tėvynės laisvę — lietuviškai spaudai susidarys rimtas pavojus. Tačiau, kol mūsų tarpe bus spaudos reikšmę suprantančių ir ją mylinčių bei anųjų (prieš 50 metų) knygnešių pėdomis einančių, lietuviška spauda išsilaikys gyva, o su ja ir mūsų tautos kultūra.

Šie metai yra jubiliejiniai spaudos atgavimo metai, todėl viso pasaulio lietuviai vienai ar kitaip šį įvykį paminės. Vienok šio įvykio akivaizdoje kai kurie faktai yra daugiau negu būdai.

Neapsiriksiu pasakęs, kad lietuviškos spaudos likimas Argentinos lietuvių tarpe yra tragiškas. Jei būtų visur taip, tai mūsų išėjimo spauda greit žūtų. Kad čia pagal šio krašto valūtą knygų kaina yra labai aukšta, yra tiesa, bet iš kitų šalių ateina laikraščiai ir žurnalai yra nepaprastai pigiai parduodami. O betgi... pirkėjų kaip ir nėra. Vieni sako, kad nieko gero lietuviški laikraščiai nėra, kiti sako, kad už vieną pežą gautus tris laikraščius nepatogu kišenėje nešioti. O dar kiti, pavartę pažiūrėję padeda ir nuėina pinigų pasmulkinti, ir... nebegrįžta prie spaudos platintojo. Pasitaiko ir tokių, kurie žurnalą ar laikraštį veltui į kišenę įsideda ir "pamiršta" už jį sumokėti trisdešimt centavų!

Spaudos atgavimo minėjime apsilankius

Susivienijimo Lietuvių Argentinoje iniciatyva šios draugijos name gegužės mėnesio 22 dieną įvyko šio garbingo mūsų tautai jubiliejaus minėjimas. Minėjimo rengime dalyvavo visos lietuvių organizacijos, kas yra labai džiugu, nes Argentinos lietuvių organizacijos iki šiol stengdavosi bendruosius mūsų tautos įvykius minėti atskirai. Šis minėjimas parodė, kad didesnis nuosimtis lietuvių nesupranta spaudos reikšmės ir negerbia tuos, kurie žuvo kovoje dėl jos laisvės, nes į minėjimą rinkosi labai lėtai ir susirinko, palyginus, nedidelis skaičius. Tiesa, erdvi salė buvo beveik pilna, bet dar galėjo šimtas — kitas tilpti.

Be oficialiosios ir meninės programos, buvo įdomi lietuviškos spaudos paroda mokytojo Vedegio suorganizuota, ir spau-

dos platinimo stalas gausiai apraustas lietuviškais laikraščiais ir knygomis.

Zvelgiant į spaudos parodos eksponatus, buvo galima matyti lietuviškos spaudos kovos kelius įvairių okupacijų ir nepriklausomybės laikotarpių. Kad ir mažiausiai supratimo apie lietuviškos spaudos nuopelnus mūsų tautai turis, žvelgdamas į parodą, matė, kad spauda yra aštirus ginklas, prieš kurį okupantai ilgai neatsilaiko.

Spaudos parodą apžiūrėjęs, priartėjau prie šių laikų knygnešio — spaudos platintojo Apanavičiaus spaudos stalo.

— Sveikas, kaip sekasi prekyba? — užklausu šį vienintelį ir uolų spaudos platintoją Argentinoje.

— Blogai, rupūs miltai, — pustyliai atsakė Apanavičius, ir tuoj už skverno pastvėręs pritraukė prie stalo praeinantį lietuvių.

— Pirk, brole, lietuviškos spaudos, juk šiandien spaudos šventė, — ir įbruko glėbį laikraščių ir pagauto pirkėjo rankas.

— Ne, dabar ne, vėliau. Be to, neturiu smulkių, — išsiskubino "pirkėjas", bet pardavėjas nusileido, prižadėdamas palaukti pinigų ir pan.

Pagaliau atsirado ir smulkių, kai pamatė neišsiskubamą padėtį.

— Gal brangiai imi, kad pirkėjų taip maža susilauki? — vėl klausiu Apanavičių.

— Pigiau grybių, — visuomet optimizmo kupinas Apanavičius atsako, — duodu tris numerius geriausių laikraščių tik už vieną pežą, bet pirkėjų pasutiškai maža.

Vėl Apanavičius stveria kitą praeinantį, bet šis pasprunka. Skaudu darėsi matant šiuos valzdelius, tačiau atsirado tokių lietuvių, kurie stengėsi savo spaudos meile užtušuoti bėgančių nuo spaudos tautiečių dėmes.

Mačiau tautiečių, perkančių po keletą laikraščių ir knygų. Tai mažuma, kurios dėka laikosi lietuviška spauda.

Kai salė prisipildė publikos, scenoje pasirodė SLA Centro Valdybos pirmininkas J. Kazdaila. Jis atidarė oficialiąją minėjimo dalį ir programos vedėju pakvietė J. Šimoliūną. Garbės prezidentu buvo pakviesti įvairių organizacijų ir lietuviškos spaudos atstovai, kurių tarpe matėsi SLA kūrėjas, garbės narys ir kovotojas dėl lietuviškos spaudos laisvės Pr. Stalio-

Guatemalos sukilėlių būrelis žygiuoja į kaimą netoli Esquipulas.

raitis.

Labai įdomiai ir vaizdžiai spaudos istoriją nušvietė "A. L. Balsas" redaktorius K. Norkus, o mokytojas Vedegys — spaudos reikšmę žmonijai ir lietuvių tautai.

Po visos eilės sveikinimų raštu ir žodžiu, lietuviškos spaudos mylėtojas Pr. Stalioraitis tarė savo žodį, tuo baigdamas oficialiąją dalį.

Meninę dalį pradėjo jaunieji deklamatoriai, solistai ir tautinių šokių šokėjai. Po jų pasirodė veikliosios Temperly Lietuvių Bendruomenės choras "Ausra", vadovaujamas muziko Ign. Valentinavičiaus. Šis meno vienetasis yra dar jaunas, bet daug žadas, nes tiek vadovas, tiek choristai yra uolūs lietuviškos dainos mylėtojai. Aušros choro koncertu buvo baigtas šis garbingas minėjimas.

Netikėtas sutapimas

Šiais lietuviškos spaudos jubiliejiniais metais seniausias lietuviškas laikraštis Pietų Amerikoje, "Argentinos Lietuvių Balsas" turi garbės išėitį pasiženkinęs tūkstantiniu numeriu. Šis lietuvių išėjimų žiburys pradėjo eiti prieš 25 metus, t. y. pačiais sunkiaisiais metais Argentinos lietuviams. Išėjo mažutėlio formato, o šiandien turi tikrąjį laikraščio formatą, bet dėl sunkių sąlygų vis tebeina dvisavaitini. Per šią ilgą metų eilę jo leidėjas Pr. Ožinskas ir redaktorius K. Norkus sudėję visas savo jėgas ir meilę spaudai.

Tik todėl šiandien "A. L. Balsas" turi savo spaustuvę ir puikius namus, kur be redakcijos ir spaustuvės tilps lituanistikos muziejus.

Svenčiant lietuviškos spaudos 50 metų sukaktį, malonu sveikinti kiekvieną lietuvišką laikraštį, kuris atlieka šventą pareigą lietuvių tautai — narsiai kovoja dėl Lietuvos laisvės.

Okupantas, negalėdamas uždrausti lietuvišką spaudą, varžo spaudos laisvę, ir kas drįsta spaudą panaudoti tiesai, tas Sibire atsiduria.

Garbė mūsų išėjimui turėti šimtus pasišventusių spaudos darbuotojų, bet būtų dar didesnė garbė, jei jų būtų tūkstančiai. Ypatingai liūdnai padėtyje lietuviška spauda stovi Argentinoje, apie ką yra ankščiau kalbėta.

Jau seniai "A. L. Balsui" plaukia nuosirdūs sveikinimai ir parama iš viso pasaulio lietuvių, tūkstantinio numerio pasirodymo proga.

—L. Kančauskas

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus. Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdrausti iki \$10,000.

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.

4038 Archer Avenue Tel. LaFayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taupomus Pinigus Mokame 3% Nuosimčio

LIETUVIŠKA ISTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

INSURED UP TO \$10,000
3% SAVINGS
2555 West 47th St. LAF. 5-1083
CHICAGO 32, ILL.
B.R. PIETKIEWICZ PRES.

PLANINGAS TAU PYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS

Kiekvienas žmogus turėtų atleikamas nuo pragyvenimo pinigų taupyti kas savaitę. Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalams. Kas turi susitaupes pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šiandien!

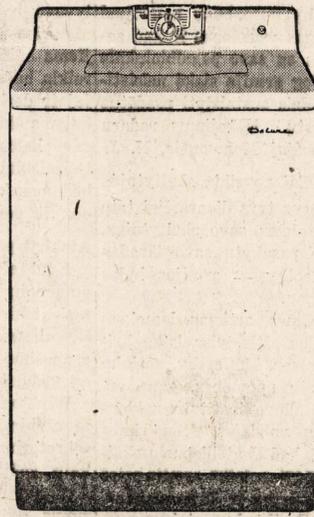
MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747
Savings Insured to \$10,000 by F.S.L.I.C.

FINEST AUTOMATIC WASHER YET

- BUT AT A BUDGET PRICE!

Here is the wonderful new General Electric Deluxe Automatic Washer. It will give you the whitest, brightest wash ever! Completely automatic, and with every work-saving feature.

Regular Price \$299.95

Now (with old washer) \$229.95

EASY TERMS

COME IN FOR A FREE DEMONSTRATION TODAY!

Guaranteed Electric Appliance and Furniture Co.

2876 WEST CERMAK ROAD BISHOP 7-3333
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Moderniškiausi baldai, 1954 metų modelio televizijos aparatai: ZENITH, MOTOROLA, WESTINGHOUSE, SYLVANIA ir daug kitų. Skaibiamos mašinos, šaldytuvai, gazo šildymui pečiai: SIEGLER, MOORE ir kiti. Radio aparatai, kilimai, spyruokliai, matracai ir visa, kas tik reikalinga namų įrengimams.

Lengvi išmokėjimai, sekmadieniais jokių taksų.

FURNITURE CENTER INC.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted Str. Victory 2-4226

Įmonė atidaryta: Pirm., Ktv. 9-9:30 Kitomis dien. 9-6. Sekm. 10-5 val.

TAU PYKITE

ATEIČIAI PASIDĖKITE TAU POMUS PINIGUS Į CHICAGOS SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, KUR KIEKVIENA SANTAUPA PILNAI APDRAUSTA IKI \$10,000 BY AN AGENCY OF THE U. S. GOVERNMENT

KUR visada buvo ir yra išmokamas aukštas dividendas.
KUR pinigai buvo ir yra išmokami pagal reikalavimą.

KUR tamsta pats gali atlikti visus savo ir savo šeimos finansinius reikalus.
KUR 30 metų patyrimas užtikrina visiems saugų ir teisingą patarnavimą.

Taupykite šioj tvirtoj, lietuviškoj finansinėj istaigoj MŪSŲ TURTAS YRA 12,500,000.00 DOLERIŲ. Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumis.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION JOHN PAKEL, Prezidentas. 6234 So. Western Ave. Telef.: GRovehill 6-7575

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Seštadieniais nuo 9 ryto iki 2 po pietų.

Isteigta 1907

Mokame iki 4% Sutaupom

OAK SAVINGS & LOAN ASS'N.

Valstybės Priežiūroje
Pinigai padėti iki liepos 10-tos
neša nuosimtį nuo liepos 1-mos.
1429 WEST 18th STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone: CAnal 6-1640

TELEVIZIJOS

RADIO APARATAI
ELEKTROS REIKMENYS
VEDINTUVAI - VESINTUVAI
TV BEI RADIO LEMPOS
DALYS - BATERIJOS
APARATŲ SAMTAISYMAS
dirbtuvėse ir namuose atliekamas
patyrusių inžinierių. Sąžiningas ir
geras patarnavimas garantuojamas.

DAINA TELEVISION

sales - service
3130 S. Halsted, DANube 6-6887

FARMAN'S HOTEL

IN LAKE ZURICH
CAN ACCOMMODATE WEDDINGS
UP TO 100 PEOPLE!
Come out for
SUNDAY AND DINNERS
French Fried Shrimp—Lobster
Tail — Blue Ribbon Steaks
Prime Roast of Beef
Call for reservations
LAKE ZURICH 2421

FRANKS Live Bait and Sporting Goods

FISHING TACKLE OF ALL KINDS
Easy Credit — Terms
Minnows, Shiners, Gold Roaches,
Worms, Night Crawlers, Crabs,
Reelers, Soft Shells,
Coleman Lamps for Rent.
White Gas, Shot Gun Shells, etc.
Scott Atwater Outboard Motors
Get your Fishing and Hunting
Licenses here.
226-28 W. North Ave.
OPEN DAY AND NIGHT

PIGIAI IR SAUGIAI PERKRAUSTAU BALDUS

VIETUJE IR IS TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turiu nauja didelį sunkvežimį,
specialius frankius ir apdraudimą
6930 So. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GROvehill 6-7096

J. M. ROLL

DENGIA STOGUS IR ATLIEKA
ĮVAIRIUS SKARDOS DARBUS.
Padarau vamzdžius, vandentekius
ir nuotekas.
Taisau įvairiausios rūšies stogus.
Darbu metu vėju padaryti nuostoliai apmokami apdraudus.
APSKAICIAVIMAI VELITUI
Yards 7-6345

NERVINĖ

Alexander's Nervinė, kuri turėtų veikti nuo nervų ligų, yra mišinys stiprių ir brangiųjų šaknų, žiedų, žievių ir žolių, ir tas mišinys padeda nuo visokių nervų suirimų, galvos skaudėjimų, kvaišimų, isterijos, rūpesčio, susikrimitimo, nemigos, karščiavimų, išgascio, persidirbimo ir kitų nervinių negalavimų. Gerdamas tą mišinį, gauni maistą nervams. Šios gyduolės kainuoja \$5.00 svaras. Už \$2.00 prisiunčiame 5 uncijas. Į Kanadą \$2.25.

ALEXANDER'S CO.

414 Broadway
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Seštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.
Sekmadieni 8:30—9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.

Tel.: HEMlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

VASARIO 16 GIMNAZIJOS REIKALU

1954 m. vasario mėn. 28 dieną Chicagoje, Lietuvių Auditorijoje įvyko Vasario 16 Gimnazijai remti rėmėjų būrelių vadovų susirinkimas, kurio tikslas buvo išsklaidyti neaiškumus, sukeltus BALFo Komisijos surašyto protokolo ir BALFo nutarimo, paskelbtų spaudoj š. m. sausio mėnesį, ir apsvaistinti gimnazijos namų fondui lėšų sukėlimo bei pačios gimnazijos remimo klausimus.

Namų pirkimo teisėtumo klausimas

Susirinkusiems buvo pateiktas nuorašas Vokietijos teismo sprendimo, kuriuo patvirtinta Vasario 16 Gimnazijai namų pirkimo - pardavimo sutartis. Teismui sutartį patvirtinus, nupirkimas turtas, vadinamas Schloss Rennhof su žemės (parko) sklypu 4 ha 77.76 arų dydžio, perėjo pirkėjo P. L. B. Vokietijos Bendruomenės savybėn. Jeigu kas buvo suabejotęs, ar su namų pirkimu viskas tvarkoj, tai dabar abejonėms nebėliko vietos.

Pravartu panagrinti pati BALFo Komisijos protokola. Jo 6 str. pasakyta, kad pardavėjas pirklys A. Rheinai nebuvo ir nėra parduodamo turto savininkas ir kad jis nėra tokiu įtrauktas į Grundbuch (mūsiškai į Ipotekos knygą). Dėl to pirkėjas — P. L. B. Vokietijos Krašto Bendruomenė — negalės būti įtrauktas į Grundbuchą perkamo turto savininku. Jeigu šitas tvirtinimas būtų teisingas, tai reikštų, kad P. L. B. Vokietijos Krašto Valdyba pirkto turta iš nesavininko, įmokėjo 45,000 DM rankpinigių ir neturės nei turto, nei pinigų. Tuo pačiu iškeliamas P. L. B. Vokietijos Krašto Valdybos, kurios pirmininku yra inž. Zundė, nesugebėjimas orientuotis turto pirkimo reikaluose ir žeminamas jos autoritetas.

To paties protokolo 7 str., šalia kita, pasakyta, kad pirkliui A. Rheinui Grundbuche yra įtraukta suvaržymai ir kad jis yra pavadęs advokatui vesti bylą dėl tų suvaržymų panaikinimo. Šitas tvirtinimas prieštarauja 6 str. tvirtinimui, nes Grundbuche suvaržymai gali būti įrašyti tik tokiam asmeniui, kuris jame yra įrašytas turto savininku. Jeigu pirkliui Rheinui Grundbuche yra įrašyti suvaržymai, tai jis yra įrašytas ten ir turto savininku. Tam pačiam 7 str. suminėtos pirmenybės teisės, bet neaiškiai, miglotai ir nepasakyta kokios. O buvo taip: Pirkliui A. Rheinui perkant kalbamą turta, pardavėja pirkimo — pardavimo sutartin įrašė sąlyga, kad, jeigu kada nors Rheinai panorės tą turta parduoti, tai pirmenybę pirkti

turi jos keturi įpėdiniai. Matyt, pardavėja norėjo, kad tas turta vėl sugrįžtų jos giminei. Surašant sutartį, trys įpėdiniai buvo vietoje ir nuo savo pirmenybės teisės atsiskakė, o ketvirtasis nebuvo vietoje. Vėliau atvyko ketvirtasis, pareiškė savo teisę ir turta perėmė. Bet neužilgo pats pasiūlė PLB Vokietijos Krašto Valdybai pirkti iš jo. Pastaroji iš jo ir nupirko, bet 35,000 DM pigiau, kaip kad buvo susitarta su Rheinu. Matome, kad PLB Vokietijos Krašto Valdyba nieko nepralaimėjo, o tik laimėjo; kad BALFo Komisijos tvirtinimai neteisingi ir kad jos protokolas buvo surašytas, pasiremiant nerūpestingai surinktomis žiniomis. Šitokiais atvejais žinios apie turto juridinę būklę turi būti imamos iš tikrų šaltinių — iš Grundbuch knygų, o ne iš pasakojimų. Komisijos du nariu buvo nuykę Vakarų Vokietijon ir turėjo galimybę nuykti pas atitinkamą Notarą patikrinti Grundbuche, bet jie to nepadarė.

1954 m. vasario mėn. 15 dieną įvyko BALFo Chicago Skyriaus susirinkimas. Susirinkime dalyvavę BALFo Direktorai aiškino, kad BALFo nutarimą jie pasirašė būdami suklaidinti BALFo Komisijos ir jos surašyto protokolo. Šitoks viešas pasisakymas įrašytinas į kredis. Yra sakoma, kad neklysta tik tas, kas nieko nedirba, o kas dirba, tas turi galimybę suklysti. Susirinkimas visais balsais nutarė prašyti BALFo centrą tuojau persiųsti P. L. B. Vokietijos Krašto Valdybai išaldytus pinigus, visuomenės suaukotus ir siūstus per jį Vasario 16 Gimnazijos namų fondui ir pakeisti savo nutarimą. BALFas išaldytus pinigus persiuntė, bet savo nutarimo neatšaukė. Buvo laukta ir tebelaukiama kad Balfas savo nevykusius veiksmus atitaisys ir Vasario 16 Gimnazijos namų fondui suteiks piniginę paramą.

Rėmėjų būrelių vadovų nuotaikos ir nuomonės

Kai tauta naikinama anapus geležinės uždangos, yra svarbų esamą šiapus tos uždangos jaunimą išmoksinti ir išauklėti tautiškai susipratusių ir dvasiniai bei fiziniai tvirtų, kad būtų tinkamas ir pajėgus išlaisvinti tėvynei atstatyti. Lietuvių išlaikymas tremtyje yra visų mūsų bendras reikalas. Tautiškai susipratusių jaunimą galima išauklėti tik savo mokykloj. Vasario 16 Gimnazija yra vienintelė lietuviška gimnazija laisvajam pasaulyje. Jos išlaikymas yra didelis baras lietuvių išlaikymo darbe. Į šita barą įeina ir gimnazijai namų

pirkimo ir tam reikalui lėšų sukėlimo reikalai. Rėmėjų būrelių vadovai Chicagoje vienbalsiai pasisakė už sukėlimą trūkstantos pinigų sumos Vasario 16 Gimnazijos namų fondui, už rėmėjų būrelių tolimesnį buvimą bei naujų organizavimą ir gimnazijos rėmimą.

Vasario 16 Gimnazijos įsteigimas, jos išlaikymas ir jai namų nupirkimas sukėlė Vakarų Vokietijos visuomenės susidomėjimą ir buvo plačiai aprašytas tos šalies spaudoje, kaip lietuvių susipratimo, sugebėjimo ir vieningumo pažymis tremties sąlygose. Apie tai buvo kalbėta ir lenkų per Chicago lenkų radijo valandėlę. Matome, kad kalbamos gimnazijos buvimas garbina mūsų tautos vardą. Todėl jos tolimesnis išlaikymas ir trūkstantos pinigų sumos sukėlimas namų fondui pasidarė tautinės garbės reikalas, nes pradėto darbo nebaigimas laikomas valios silpnumo ženklu.

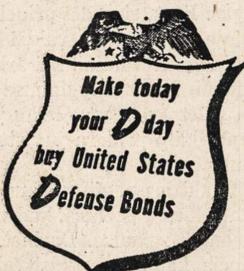
Rėmėjų būrelių narių yra apie 4,000 su viršum. Jeigu kiekvienas būrelio narys, be duodamų po vieną dolerį kas mėnuo gimnazijos auklėtiniui išlaikyti, paaukotų dar po vieną dolerį į mėnesį per š. m. gegužės, birželio ir liepos mėnesius, tai būtų sudėta gimnazijos namų fondui apie 12,000 dolerių — beveik pusė trūkstantos sumos. Malonūs rėmėjų būrelių vadovai ir nariai! Mes sudedam tiek, kad gimnazija gali gyventi ir veikti, paaukokime dar po 1 dol. į mėnesį per š. m. gegu-

žės, birželio ir liepos mėnesius. Mūsų šita parama gimnazijos namų fondui bus išganinga, o mūsų dosnumas tegu bus pavyzdžiu kitiems. Rėmėjų būrelių vadovai prašomi priminti šita kvietimą savo būrelio nariam, duodamas aukas priimti ir pasiūsti bėtarpiui P. L. B. Vokietijos Krašto Valdybai šios šalies banko čekiais, surašant juos Lietuvos Zentralkomitee vardu, nenurodant banko Vokietijoje. Čekius reikia siūsti su lydimuoju raštu šitokiu adresu: Lietuvos Zentralkomitee, (17c) Weinheim/Bergstrasse, Postfach 233, Germany. Kadangi, kaip praneša P. L. B. Vokietijos Krašto Valdyba, špermarkių kursas beveik susilygino su normaliu DM kursu, o čekiais persiuntimas daugiau kainuoja, tai pinigus patogiau siūsti pašto perlaida (Money Order).

Komiteto išrinkimas ir jo uždaviniai

Susirinkusieji išrinko Rėmėjų Būrelių Chicagoje Komitetą šitokios sudėties (po pasiskirstymo pareigom): Pranas Kavaliūnas — pirmininkas; kun. Be-

nediktas Sugintas — vicepirmininkas; Antanas Valavičius — sekretorius; p. Ona Zaillskienė — išdininkas ir inž. J. Stankus — narys. Komiteto uždaviniai: skatinti Vasario 16 Gimnazijos rėmėjų būrelių organizavimą ir esamų išlaikymą; remti kalbamos gimnazijos namų fondui lėšų sukėlimą ir prie to darbo prisidėti; palaikyti ryšius su P. L. B. Vokietijos Krašto Valdyba bei Vasario 16 Gimnazijos Vadovybe ir informuoti rėmėjų būrelius rūpimais klausimais. Rėmėjų būreliui prašomi veikti toliau savistoviai. Nubyrėjusius būrelių narius stengtis papildyti naujais. P. K.

SHULMISTRAS & Co.
INSURANCE
REAL ESTATE
 4004 S. ARCHER AVE.
 CHICAGO 32, ILL.
 3-6300

UŽEIKITE KIEKVIENĄ ALGOS DIENĄ!

Tiktai tie tikrai laimi taupymo programoje, kurie reguliariai pas mus ateina ir pasideda sutaupas savo apdraustose sąskaitose. Jūs taip pat laimėsite atidarydami taupymo sąskaitą ir taupydami reguliariai. Pabandykite tai tuojau. 3 procentai mokami nuo mėnesio 1 dienos už tas sutaupas, kurios į naujas ar jau turimas sąskaitas įnešamos ligi mėnesio 10 dienos. NEMOKAMA VIETA AUTOMOBILIAMS.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
 1800 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.
 Telefonas: HAYmarket 1-2028

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Seštadi. nuo 9 val. ryto iki 3 val. po pietų.

BEE JAY STORES

AMAZING 4-SEASON WEATHER SELECTOR!

NEW 1954 Emerson

"CUSTOM" ROOM AIR CONDITIONER

COOLS when it's hot... HEATS when it's cool!

Emerson's newest development for better ALL YEAR 'ROUND' healthful living...the touch of a tiny button...and you can transform hot, soggy days into fresh mountain-air coolness. The flick of automatic, thermostat control... and you change raw, chilly weather to damp-free, warm heavenly comfort. See the complete line of 1/2, 3/4 and 1 H.P. Emerson "Custom" Air Conditioners.

- Super-Cooling Capacity
- Super-Quiet Performance
- Four-Corner Air Penetration
- No Drafts—No Interference with Curtains and Drapes
- Easy-As-Pie Installation
- Circulates, Filters, Dehumidifies for Healthier Living
- Low Operating Cost
- Bonderized All-Steel Cabinet
- Trouble-Free Operation
- Lifetime Safety
- Decorator Designed
- One Year Warranty

Emerson... OVER 14,000,000 SATISFIED OWNERS... AMERICA'S BEST BUY!

BEE JAY STORES
 15 WEST HUBBARD STREET Whitehall 4-3253

OPEN MONDAY AND THURSDAY NIGHTS

LIETUVIŠKA GAZOLINO STOTIS IR AUTOMOBILIŲ TAISYMAS — SHELL BENZINAS
 5759 SOUTH WESTERN AVENUE TEL. REPUBLIC 7-9533
 Atliekami generaliniai remontai: Motorams, stabdžiams, transmisijoms, keičiamos dalys; be to, visi lyginimo ir dažymo darbai. Imonė įrengta pavyzdinčiai su paskutinės laidos moderniaisiais aparatais, kaip tai: tepimui, visai automobilio elektros sistemai, karboracijai. Prityrę ir sąžiningi mechanikai atlieka darbus greitai, sąžiningai ir pigiau nei bet kur kitur. Imonėje dirba ir patys savininkai. Visiems mechanikiškiems darbams vadovauja motorų specialistas Aleks. Snielius. Imonės savininkai: A. Adomėnas, V. Kožica ir V. Paalksnis.

Progress Baldų Imonės Skelbiamas \$100,000.00 Vertės Prekių Perviršio Išpardavimas

LENGVI IŠMOKĖJIMAI

Vieni iš gražiųjų seklyčiai setai dviejų dalių arba miegamo kambario trijų dalių, vertės \$200.00, dabar parduodami **\$119.50** tie komplektai tikrai po

2-jų dalių žymios išdirbystės Nylon arba Frieze parlor setai, reguliarės vertės \$295.00, parduodami po **\$159.50**

3-jų dalių klevinio medžio miegamojo kambario setai, verti \$135.00, parduodami po **\$79.75**

5-kių dalių chrome breakfast setai, vieni iš gražiausių, vertės \$75.00, po **\$44.75**

Pilno dydžio studio couches, reguliarės vertės \$70.00, parduodami po **\$39.75**

Didelės ir patogios lounging kėdės, vertės \$70.00, parduodamos po **\$39.95**

Pilnai įrengtos Hollywood lovos, vertės \$75.00, parduodamos po **\$43.50**

8-nių kubiškų pėdų dydžio 1954 metų gerųjų išdirbysčių refrigeratoriai po **\$179.50**

Pilno dydžio porceliutuotai gaziniai virtuvės pečiai, vertės \$135.00, po **\$84.75**

Gražiai užbaigtos tvirtos komodės, vertės \$49.00, parduodamos po **\$28.75**

Tvirtai padarytos rašymui deskutės, reguliarės vertės \$40.00, parduodamos po **\$21.75**

Spiruokliniai matracai, 10 metų garantuoti, verti \$39.50, parduodami po **\$19.95**

Pasidėjimų spintelės (Chest of Drawers), vertės \$32.00, parduodamos po **\$19.95**

Patogios kėdės (Pull Up Chairs), visokių spalvų, vertės \$15.00, po **\$9.95**

Vienos iš gražiausių lempos, vertės \$10.00, parduodamos po **\$4.95**

9x12 gražios kljonkės, su apvadais, vertės \$8.50, po **\$4.95**

Gražūs staliukai (End Tables), vertės \$7.00, po **\$3.95**

Matykite šias ir šimtus kitų vertybių lygiai numažintom kainom per šį išpardavimą, kur galite sutaupyti iki 60%!

VISOS PREKĖS YRA PIRMOS RŪŠIES IR PILNAI GARANTUOTOS. JEI PIRKEJAS NEPATENKINTAS, GALI GRĄŽINTI IR VISUS ĮMOKĖTUS PINIGUS ATSIIMTI.

Lai niekas nenukreipia tamstų dėmesio nuo pastovaus lankymo šios LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĖS.

PROGRESS FURNITURE CO.

4183 ARCHER AVENUE—prie Richmond St.

Eidami atsineškite gazo ir elektros bilas—užsimokėsite be ekstra mokesčių. Taipgi primame vandens taksu, raudonojo ir mėlyno kryžiaus apdraudos mokesčius ir telefono sąskaitas. Galite išpirkti American Express money orderius — yra saugu ir patogiu.

Krautuvė atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. popiet. Pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9 valandos vakaro dėl Tamstų patogumo.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6109

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$9.00 per year in Canada
\$9.00 per year outside of Chicago
\$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Užsakymo kaina:
Chicagoje — paštu: \$10.00
Metams — \$5.50
Pusei metų — \$3.00
Trims mėnesiams — \$1.25
Vienam mėnesiui — \$0.42
Chicagoje per išsiuntotojus:
Viena kopija — 5c.
Savaitei — 30c.
Mėnesiui — \$1.25

Jungtinės Valstybės, ne Chicagoje:
Metams — \$9.00
Pusei metų — \$5.50
Trims mėnesiams — \$2.50
Užsienioose:
Metams — \$11.00
Pusei metų — \$6.50
Trims mėnesiams — \$3.00
Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienu
Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago
8, Illinois. Telef.: HAYmarket 1-6100.
Piniigus reikia siųsti pašto Money
Orderiu kartu su užsakymu.

Atstovų Algos Britanijoje

Speciali atstovų buto komisija Brinatijoje pateikė rekomendaciją, kad parlamento narių algos būtų pakeltos nuo 1,000 svarų sterlingų (\$2,800) metams iki 1,500 (\$3,400). Atstovų butas tai rekomendacijai pritarė, bet konservatorių partijoje pasireiškė stipri opozicija, ir premjeras Churchillas, kuris anksčiau rėmė algų pakėlimo sumanymą, pradėjo trukdyti. Darbo partijos atstovai parlamente dėl to paskelbė "karą" vyriausybei, nutardami daryti jai visokiais būdais obstrukciją.

Amerikiečių akimis žiūrint, atrodo keista, kad tokiu klausimu galėjo kilti aštrūs ginčai. Aiškus dalykas, kad \$2,800 į metus yra per maža alga atstovui. Nors Anglijoje visi atlyginimai daug žemesni, negu Amerikoje, bet gyvenimas tenai nėra pigus. Advokatai, gydytojai ir kitų profesijų žmonės uždirba po keliolika ir po kelias dešimtis tūkstančių dolerių. Gaudamas mažiau, kaip tris tūkstančius dolerių, parlamento narys turi ieškoti papildomų pajamų iš kitų šaltinių.

Bepigi tiems atstovams, kurie yra turtingi. Bet atstovai, kurie nėra paveldėję stambių turtų arba kurie nėra pelningų biznio kompanijų direktoriai, yra priversti uždarbiauti paskaitomis, straipsnių rašymu laikraščiams ir žurnalams ir kitokiais būdais — arba skolintis pas savo draugus. Net ir pakėlus algas iki \$3,400, jiems teks gyventi gana kukliai.

Kodėl gi konservatoriai priešinosi pačios atstovų buto komisijos rekomenduotam pasiūlymui? Dėl to, kad jie daugumoje yra turtingųjų klasių atstovai — dvarininkai, pramonininkai, bankininkai ir t. t. Parlamento nariui mokamas atlyginimas jiems beveik nieko nereikia. Jie mielai atsisakytų nuo tų algų, nes tada jie jaustųsi tar naują valstybę ne už pinigą, o iš "pasišventimo" arba "honoro", kaip tautos parinktieji, pastatyti jos priešakyje.

Iš tikrųjų Anglijos parlamento nariai seniau negaudo jokia atlyginimo. Kai 20-ame šimtmeatyje įsikūrė Darbo partija, tai jos atstovus, išlaikydavo darbininkų unijos — antraip, jie nebūtų galėję gyventi Londone ir dalyvauti parlamento sesijose. Tik Darbo partijai reikalaui, pagaliau parlamentas priėmė įstatymą apie algų mokėjimą savo nariams. Tačiau lordų rūmų nariai — "kilmingų" aristokratijos šeimų galvos, anglikonų bažnyčios vyskupai ir arkivyskupai, didžiųjų universitetų atstovai ir aukštais titulais apdovanoti nusipelnę asmenys — dar ir šiandien negauna algų. Teisė sėdėti aukštuosiuose rūmuose yra laikoma privilegija, o ne pareigų ežimu, už kurį mokama atlyginimas.

Kada skraidysime lėkštėmis

Lėkščių pastebėjimai tęsiasi per 1947, 1948 ir 1949 metus vidutiniškai po vieną kas trečią dieną. Ginčai dėl jų didėjo ir šamysis rimėjo. Spauda ir radio užpylė kraštą istorijomis viena kitai priešingomis sensacijomis. Pasigirdo įvairiausi spėliojimai, kad tai esą nauji JAV ginklai, kad tai nauji rusų lėktuvai, kad tai žvalgai iš kitų planetų.

1949 metais karo aviacija patiekė įvertinimui 375 lėkščių pastebėjimus ir išleido storą tomą apie tų objektų vertinimus. Dalyvavo astronomai, karo aviacijos oro biurų ekspertai ir eilė kitokių profesijų atstovų. Iš tų 375 tik 13 nuosimčių nepasiekė logiškai išaiškinti, bet "lėkštės" visiškai ignoravo tų žinovų nuomonės ir toliau sau skraidė žemės kamuoliu padangemis. Per 1950 metus į Blue Book bylas buvo įrašyta 152 naujos "lėkštės", tai yra visiškai toks pat skaičius, kaip ir 1949 metais. Tik nuo 1951 m. jie pradėjo retėti. 1951 metų vasarą Project Grudge sumažėjo iki vieno tarnautojo ir "lėkštėms" nebesirodant atrodė, kad jau teks visą projektą uždaryti. Per birželio mėnesį pirmą kartą per 4 metus nė vienos lėkštės nebuvo pastebėta. Rugsėjo mėn. paskutiniš tarnautojas buvo perkeltas ir visas projektas perduotas vienam kap. Ruppelto draugui, lt. Jerry Cummings.

Staiga 1951 m. rugsėjo 12 d. 3 val. popiet projektas gavo staigų impulsą. Karo aviacijos centro būstinės telegrafai pradėjo tarškėti ilgus pranešimus iš New Jersey šiaurės. Pranešimams pasibaigus atrodė, kad prasidėjo wellsiška marsičių invazija! Kap. Ruppelt davė sau pasizadėję išspręsti Jersey mįslę ir grįžti prie savo senjojo darbo, bet pasirodė, kad nei to nei kito neįvyko. "Lėkštės" lyg tyčia staiga pasklido skraidyti po visą Amerikos kontinentą. Po keleto dienų Ruppelt jau buvo iki ausų įsimerkęs Texas valstijoje ir klasišką lėkščių sagą — Lubbocko šviešulius.

Pranešimai iš Lubbocko buvo geresni nei visi 99 nuosimčiai kitų, Blue Book įstaigoje turimų pranešimų. Lubbocke "lėkštės" matė ir stebėjo grupė mokslo žmonių ir visa eilė eilinių piliečių. Be to ten buvo gautos net 4 foto nuotraukos, padarytos jauno 16 metų berniuko Kodak 35 aparatu. Po ilgų tyrinėjimų pagaliau buvo prieita išvados, kad tatau būta nieko kito, kaip paukščių, atspindėjusių nuo žemės atsimušančioje šviesoje... Tačiau oficialiai Lubbocko šviesos klasifikuotos, kaip "nežinomos" ir foto nuotraukos, nežiūrint rūpūčiausio tyrimo laboratorijose, rastos tikros. Panašiai kap. Ruppelt informuoja apie savo įstaigos tyrinėjimų išvadas dėl visos eilės kitų incidentų, pav. apie kap. Mantelio žuvimą, besivejančią milžiniško didumo "lėkštę", apie karo lėktuvu F-51 ir mažos šviečiančios lėkštytės "kautynes" viršum Fargo, N. D. ir apie "erdvelaių" su šviečiančiais langais, praskridusį pro

keleivinį lėktuvą netoli Montgomery, Ala. Pasak oficialaus tyrimo duomenis, kap. Mantelis vaikėšis planetą Venėrą ir netekęs sąmonės, skridamas 20,000 pėdų aukštyje, o lėktuvas, bekrisdamas subyrėjęs ore. Pilotas Gorman, pakartotinai klaidinėjamas apie savo "kautynes" su 8 colių šviesos disku, prisipažinęs, pagaliau esąs "įtikintas", kad jis vaikė o balioną. Gi languotasis erdvelaivis, pasitiktas viršum Montgomery, buvęs ne kas kita, kaip "švieši skraidančioji žvaigždė", arba meteoras...

Mokslininkų nuaiškinimai

Buvo rūpestingai sustatyti klausimų lapai iš 8 puslapių su 68 klausimais, kuriuos sudarė pakviesti astronomai, inžinieriai, fizikai, matematikai ir psichologai. Tuos lapus turėjo užpildyti visi, kas tik pasisakė matęs kokį "UFO" (neatpažintą skraidantį objektą). Buvo atskleista astronomų vienoje Amerikoje, ar jie, savo teleskopais nuolat stebėdami, nematė ką nors panašaus į "lėkštę". Atsakymas buvo — ne. Plačiai visame Amerikos krašte yra karinės sargybos stotys, kur foto aparatai dieną nakį nukreipę į dausas. Bet atsklausus, ar jų kameros kada pagavo kokią "lėkštę", atsakymas buvo — ne. Astronomų ir fotografų buvo įprašyta, tuojau pranešti, jei kartais pasisektų "lėkštę" "pagauti". Niekas nieko nepranešė. Aštuonias foto kameras su brangiais prietaisais įstaiiga išsintinėjusi į tas vietas, kur tariamai "lėkštės" mėgdavo lankytis. Buvo gauta penketas nuotraukų, visos bevertės. Bet klausimų lapai buvo išleisti geriausi lai-

ku, prieš pačią "lėkščių invaziją" 1952 metais. Iki metų galo buvo surinkta tiek daug medžiagos, ir kiekviena iš kokybinių vertingos, kad anksti 1953 m. buvo sušaukta visą savaitę trukusi mokslininkų konferencija.

Savaitės gale konferencija vienbalsiai nutarė, kad nėra nieko, kas įrodytų, kad bent koks naujas skrendantis išradimas gręstų JAV saugumui. Buvo diskutuojama, kad gal būtų, koks nors naujas fenomenas iššaukia tuos keistus regėjimus, nors ir tai abejotina. Dėl galimybes, kad kokie nors pasiuontiniai iš pasaulių erdvių pradeda lankytis, buvo padarytas toks nutarimas: "Mes kaip grupė netikime, kad nebūtų galima, kad kok nors kitas dangaus kūnas (planeta) nebūtų apgyventas protingais tvariniais. Taip pat nėra negalima, kad tie tvariniai gali būti pasiekę tokio išsivystymo laipsnio, jog gali lankytis mūsų žemę. Tačiau visuose tuose pranešimuose apie tariamas "skraidančias lėkštes" nėra nieko, kas bent iš tolo rodytų, jog tatau vyksta". Ta mokslininkų grupė taip pat ištyrė ir atmetė kaip skraidančių lėkščių įrodymą Tremontono filmus, sukėlusius tiek ginčų.

Tie filmai buvo nutraukti karininko Delbert Newhouse 1952 m. liepos 2 d. 11:10 val. ryto prie Tremontono, Utah. Buvo padarytas 40 pėdų filmas, kurį fotografas nušautė Blue Book įstaigai ištišti. Tuos tai filmus kap. Ruppelt žiūrėjo 97 kartus. Jame matyti kelios grupės baltų taškų, su kame orbitomis skaisčiame Utah danguje.

Pagaliau tie taškai buvo išaiškinti esą skraidančių gervų atspindžiai. Vėliau pats kap. Ruppelt būdamas San Francisco stebėjęs gerves skridamas dausose dienos metu ir jam pasirodė, kad reginys visiškai jam primena filme arti 100 kartų matytą vaizdą.

Kiti du filmai buvo pagaminti prie White Sands Proving Grounds, moksline foto kamera — teodolitu, sekusia į stratosferą šaunamus raketus suvienius. To pasėkoje buvo įsteigtas projektas "Twinkle", pastant foto sargybas per kiaušus 24 valandas. Per išitus metus nebuvo gauta nė vienos nuotraukos. Kai aparatus pastatydavo vietoje, kur "lėkštės" dažnai lankosi, jos ten nebesilankė, o pradėdavo bent per 100 mylių kitoje vietoje. Aparatus ten perkėlus, "lėkštės" grįždavo į senąją vietą!

Pagarsėjusio skautų vado, kuriam tariamai "lėkštė" apsilino skrybėlę, istoriją ištyrus irgi paaiškėjo, kad tas vyras mokėdavęs ir anksčiau sugalvoti įvairias istorijas, taigi ir ši istorija negeresne už kitas. Įstaiga gavusi begalės ir visokių kitokių šposininkų sugalvotų sensacijų. Pav. vienos radaro stoties tarnautojai prie Kanados sienos pranešė įstaigai, kad prie jų stoties buvo atskridusi "lėkštė", iš kurios išėjęs 4 pėdų vyrukas su dviem galvomis, viena jauna, kita sena, ir paprašęs gerti. Betirant reikalą, rasta prie stoties barako dvi dėžės ką tik išgerto alaus, kas ir paaiškino istorijos pradžią. Tarnautojai buvo nubauti už gerimą tarnybos metu.

Su šia senoviška, iš feodalizmo laikų užsilikusia pažiūra, yra susijęs, beje, ir praktiškas sumetimas. Eiti į įstaigą, kurioje neatlyginama už atliekamą darbą ir sugaištą laiką, negali paprasti žmonės — darbininkai, neturinti inteligentai ir k. Į lordų rūmus jie todėl ir nesiveržia. Konservatorių vadai nori, kad tų "prasčiokų" būtų kuo mažusia ir atstovų bute. Nebegalėdami panaikinti atlyginimą parlamento nariams, jie nori, kad jisiai bent nebūtų didinamas — tada beturčiai nesistengs patekti į parlamentą.

Sir Winston šitų turtoelių obstrukciją remia, kadangi jisiai taip pat yra vienas iš tų turtoelių ir aukštosios aristokratijos atstovų, nors ir be lordo titulo (per savo tėvą Churchill giminiuojasi su garsiuoju 17 šimtmečio didžiūnu, Marlborough kunigaikščiu). Savo simpatijomis jisiai buvo ir tebėra artimas aukštajai ponijai.

Taigi ginčas Britanijos parlamente eina ne tik dėl tų 500 svarų sterlingų, kuriais siūlomas padidinti atstovų algas. Kova eina dėl principo, kuris sako, kad demokratinėje santvarkoje valdžios pareigūnai — atstovai taip pat, kaip ir valdininkai arba teisėjai — privalo būti atlyginami, ir tas atlyginimas privalo būt pakankamas, kad jie galėtų visą savo laiką pašvęsti savo pareigoms ir gyventi, kaip pridera jų "stonui", nepriklausant nuo kitų malonės.

Valdžios partija drauge su Churchill gina privilegijuotų klasių pažiūrą, kad valdžia tai — jų, o ne "paprastų žmonių" reikalas. Darbiečiai ją griežtai atmeta, nes jie jaučia, kad čia yra pasikėsinimas prieš teises liaudies, kuriai jie atstovauja. Todėl ginčas dėl palyginti menko dalyko sukėlė tokias aistras Darbo partijoje, kad ji net "karą" paskelbė konservatoriams.

APŽVALGA

VINIJASI 2 AUTOMOBILIŲ KOMPANIJOS

Dviejų dar pasilikusių nepriklausomų automobilių gaminių kompanijų direktoriai nutarė pereiti antradienį susivienyti. Tos kompanijos, Studebaker Corporation ir Packard Motor Car Company, susijungs naujoje organizacijoje, kuri vadinsis Studebaker-Packard Corporation.

Direktorių sumanymas bus pateiktas abiejų kompanijų dalininkų susirinkimams rugpjūčio 17 d., ir beveik nėra abejonės, kad jisiai bus patvirtinti. Studebaker pradėjo dirbti vežimus kalvėje, kuri buvo įkurta 1852 m. South Bend, Ind. Pirmas ne arklio traukiamas vežimas, varomas elektros jėga, buvo parduotas 1902 m. Dviem metais vėliau Studebaker pradėjo gaminti mašinas su gasolino motorais. Packard automobiliai pasirodė 1899 m. Pradžioje juos gamino partneriai Packard & Weiss, o 1902 m. firmos vardas buvo pakeistas į Packard Motor Car Company.

Studebaker gamina žemesnės ir vidutinės kainos mašinas, o Packard — brangiasias. Abi korporacijos, kaip rodo jų

šių metų balandžio 30 d. atskaitos, turi kartu \$255,000,000 kapitalo.

Jedvi vienijasi, kad galėtų išlaikyti konkurenciją su automobilių pramonės milžiniais, kurių stambiausieji yra trys: General Motors Corporation, Ford Motor Company ir Chrysler Corporation, kurių kiekviena yra "prarijusi" po keletą nepriklausomų automobilių gamintojų. Be šių "trijų diekių", yra dar Kaiser Motors Corporation, kuri pernai paėmė savo kontrolėn dvi susivienijusias kompanijas, Willys-Overland; ir š. m. gegužės 1 d. Nash-Kelvinator korporacija susijungė su Hudson Motor Car kompanija ir pasivadino American Motors Corporation. Pastarosios kapitalas siekia \$320,000,000.

Taigi nepriklausomų gamintojų automobilių pramonėje nebeliko. Iš daugybės individualinių fabrikantų ir mažų kompanijų susidarė šešios milžiniškos korporacijos, kurios valdo finansinį kapitalą. Ilgainiui gal ir jos ims susilieti į krūvą, nors faktiškai jau ir dabar stambieji piniguočiai turi "stak" (akcijų) kuone kiekvienoje šių didžiųjų korporacijų.

Taigi matome, kad nesulaukiami eina kapitalo koncentracija, nežiūrint įstatymų, draudžiančių organizuoti "trustus", kurie varžo konkurencijos laisvę prekyboje. Konkurencija arba, kaip Amerikoje sakoma, kompeticija kaip tik ir verčia atskirus pramonininkus bei pramonės kompanijas vienyti. Susiliejamus kelių kompanijų į vieną panaikina konkurenciją jų tarpe, bet paas trėja konkurencija tarp šio kompanijų junginio ir kitų panašių susijungimų. Toliau ima jungtis ir jie, sudarydami dar stambesnes kombinacijas. Pagaliau, pasilikus tik keliems gigantams, jiems jau nesunku susitarti tarp savęs dėl gaminių kainų, dėl gamybos didžio ir t. t. Tuo būdu gamyba darosi vis labiau ir labiau planinga.

Valdžia negali sustabdyti šitos "naturalios" raidos ekonominiame gyvenime. Kapitalo koncentracijos teorija buvo tūkstančius kartų "sukritikuota", bet ekonomijos ištatimai nesiskaito nei su tais kritikais, nei su valdžios patvarkymais.

RUSAI GAVO BALSĄ ILO

Tarptautinėje Darbo Konferencijoje, kuri posėdžiauja Ženevoje, Rusijos ir jos satelitų tarimieji darbininkų ir darbdavių delegatai išsikovojo teisę balsuoti.

Šią konferenciją yra sušaukusi Tarptautinė Darbo Organizacija (I.L.O.), autonominė Jungtinių Tautų (seniau, Tautų Sąjungos) įstaiga. Per eilę metų Sovietų Sąjunga ir jos satelitai ją boikotavo, kaip "imperializmo lizdą", bet šiemet Maskva nutarė, jog įstoti ir atsiuntė savo delegatus į Ženevą. Atvyko taip pat Čekoslovakijos ir kitų "liaudies demokratijų" delegatai.

Kadangi nei Rusijoje, nei kitose komunistų valdomose šalyse nėra nepriklausomų nuo valdžios darbininkų organizacijų, tai Tarptautinė Laisvųjų Profesinių Sąjungų Konferencija užprotestavo prieš rusiškų, čekiškų ir kitų "profsojų" atstovų priėmimą. Taip pat ir laisvųjų šalių darbdavių susivienijimai pasisakė prieš sovietinių "darbdavių atstovų" mandatų patvirtinimą.

Tačiau Mandatų Komisijon pateko dauguma "neutralistų" arba "kooperavimo su Rusija" šalininkų, ir komisija rekomendavo komunistų delegatus priimti.

Balsuojant komisijos raportą, 105 balsai prieš 79 buvo paduoti už sovietų darbdavių delegatų priėmimą. Sovietų darbininkų delegatų klausimu 83 balsavo už mažumos raportą, kad jie nebūtų priimti, ir 93 —

VIDMONTAS

DEMOKRATIJŲ SUTEMOS

1. Kokia santvarka geriausia

Kalbėti apie kurią nors visuomeninę bei valstybinę santvarką galima tik relatyviai. Nebuvo, nėra ir nebus tokios santvarkos, kuri būtų visuotinai tobula, visuotinai visiems priimtina. Juk kiekvienas žmogus turi įvairių dvasinių ir medžiaginių reikalų. Vienų tie reikalai yra vienokio pobūdžio, o kitų — kitokio. Dažnai vienu reikalai bei norai yra visiškai priešingi kitų reikalams bei norams. Kitaip sakant, tie reikalai bei norai susikerta, susikryžuoja. Kad nebūtų dėl tai nuolatinių kivirčių bei konfliktų, visuomenei santvarkai, valstybei, tenka tuos susikirtimus derinti, darant privertes tarp žmonių nuolaidas (kompromisus). Suprantama, kad tie kompromisai vienus labiau patenkina, kitus mažiau. Dėl tai kyla nepasitenkinimas bei opozicija valdytojų atžvilgiu. Iš šio dėsnio tenka daryti išvadą, kad toji santvarka yra geresnė, kur yra mažiau siai nepatenkintų žmonių. Tačiau dar tokia santvarka nebūtų pakankamai tobula, jei tos nepatenkintos mažumos būtų pajungtos bei paaukotos geresniai didžiosios tarpimui.

Dabartiniais laikais vyrauja (dominuoja) dvi pagrindinės santvarkos arba sistemos: komunistinė ir kapitalistinė. Pagal savo valdymosi formą pirmoji yra diktatūrinio pobūdžio, o antroji — demokratinio. Komunistinėje bei diktatūrinėje santvarkoje ne valstybė ir ne valdžia yra žmogui, bet priešingai — žmogus yra valstybei ir jos valdžiai. Šioje santvarkoje žmogus negali nei laisvai kalbėti, nei laisvai tikėti, nei laisvai galvoti, kaip pakelti savo ir kitų gerbuvį. Čia žmogus turi priimti viską paklusniai, ką teikia ar sako vyriausybė, į kurios sudarymą žmogus neturi jokios įtakos, jokių teisių. Suprantama, kad ten nepatenkintųjų taja santvarka yra ne kuri nors mažuma, bet didžioji dauguma. Patenktųjų stovykloje yra tik valstybės ir komunistų partijos aukštieji pareigūnai. Šioji mažuma pajungia didžiąją mažumos gėrui ir norams tenkinti. Kiek toji didžiuma paklusniai priima mažumos valią, tiek yra kenčiama bei toleruojama. Kas mažumos valiai nepaklustų arba bent drįstų pareikšti savo nesuderinamumą su anų valia bei nuomone, tas yra naikinamas be jokio pasigailėjimo.

* Demokratinėje valstybėje žmogus turi visišką laisvę tikėti arba netikėti. Turi laisvę kalbėti, rašyti bei kritikuoti valdžios veiksmus ir, jei didžiosios žmonių įsitikinimų jų rinktoji valdžia nepateisintų rinkimų lūkesčių, per sekančius rinkimus jie gali laisvai pasirinkti į valdžią kitus, jų nuomone, geresnius žmonių reikalų tvarkytojus. Čia ne žmogus yra valdžiai ar valstybei, bet valdžia ir valstybė yra žmogui.

Kalbant apie medžiaginę gerbūvį vienoje ar kitoje sistemoje, yra ne paslaptis, kad demokratinuose kraštuose, kaip kad Amerika, Anglija, Kanada, Australija, Švedija, Norvegija ir kitos, darbininkų perkamoji galia yra didelė ir gyvenimo lygis labai aukštas. Be to, jei darbininkas būtų nepatenkintas darbo sąlygomis ar mokamu atlyginimu, jis gali laisvai išeiti ir pasirinkti kitą darbą arba per savo galingas sąjungas reikalauti pagerinti darbo sąlygas ir pakelti atlyginimą. Komunistų diktatūrinėje santvarkoje darbininko perkamoji galia labai maža ir gyvenimo lygis be galo žemas. Ten darbininkas negali net įsivaizduoti to gerbūvio, kurį darbininkai turi laisvuose demokratinuose kraštuose. Komunistinėje santvarkoje darbininkas, būdamas nepatenkintas darbo sąlygomis arba mokamu atlyginimu, labai suvaržytas keisti darbuotoją, o apie atlyginimo pakėlimą net kalbėti negali, nes uždarbį nustato profesinė sąjunga, kuri faktiškai yra valdžios padalinys ir vykdo valstybės vedamą politiką, ne kiek nepaisydama darbininkų gerbūvio. Jei darbininkas pasisakytų prieš profesinę sąjungą arba, neduok Dieve, bent puse burnos prisartytų apie streiką, tai jis būtų apšauktas sabotažninku ir "darbininkų" valstybės išdaviku. Pasekmės tokiu atveju visiems gerai žinomos. (Bus daugiau)

PASTABĖLĖS

— Zinios iš Lietuvos. Lenkų dienraštis "Nowy swiat" birželio 7 d. įsidedo žinių iš Lietuvos gyvenimo. Dienraštis rašo, kad nors Lietuva aklinai atskirta nuo laisvojo pasaulio, bet jiems gyvulių šokių tokių žinių iš anapus gauti.

Dabar pavergetoje Lietuvoje niekas vienas kitu nepasitiki, nes Vidaus reikalų ministerijos agentai visur zuja. Lietuvos ūkininkija nenoriai ejo varoma į kolchozus. Sakė, tegu sudėgina mūsų namus, tegu atima mūsų gyvulius, javus ir kitą mantą, bet tegu jie visi iš-eina iš kur yra atėję.

Lietuvos gyventojai menamai žadėtomis Malenkovo lengvatoms netiki. Bendrai komunistinė vyriausybė žmonėse neturinti jokio pasitikėjimo. Ji tik kenčiama.

Seniau Lietuvoj buvo daug sveikintųjų. Dabar pavergetos Lietuvos komunistų valdžia privertė juos visus priimti sovietų pilietybę. Čia jokios išimties nebūta. Vieno lietuvio komunisto žmona buvo Prancūzijos pilietė. Ji nuvyko Maskvon pas Prancūzijos pasiuntinį, už tai ji buvo nubausta 4 metus kalėti, bausmę atlikusi atiduota policijos priežiūrai.

Vidutinis patyrusio darbininko uždarbis 300 rublių per mėnesį. Tiek pat gauna ir geležinkelietis. Vidurinės mokyklos mokytojas gauna per mėnesį 240 rublių. Kolūkiuose dirbančių dienų atlyginimas 6 rub. 50 centų, bet darbo dienų jis turi per metus daugiausia 250. Iš to atlyginimo kolūkiu bernas turi ne tik pramisti, bet ir apsirūdyti bei šeimą maitinti.

Skurdas didelis. Žmonės nebadauja, bet visi nedavalgę. Duonos kilogramas kaštuoja 4-6 rubliai. Ją laisvai galima pirkti tik didesniuose miestuose. Cukraus kilogramas šmolietuose kaštuoja 10 rub. 20 kapeikų; aliejaus — 16 rub. litras; sviesto — 22-36 rub. vie-

nas kilogramas; mėsos jautienos — 10-12 rub.; drabužių eilutė — 700-1,500 rublių; palatas — 700-2,000 rub.

Darbininkams didžiausia pabaisa tai darbo knygelė. Be jos darbo negausi. Jei iš darbo atleidžiamas, toj knygelėj atžymima, už ką atleistas. Kai naujai nori gauti darbą reikia iš atitinkamos įstaigos gauti "charakteristiką". Ten tik tada ją gausi, kai išpasakosi visa, ką tik žinai apie savo draugus, pažįstamus ir pasirašysi, kad ir ateity tokias žinias teiksi. Darbo netekusių, jo negavusių ir nenorėjusių duoti kitų "charakteristikas" likimas pasibaisėtinas.

— Gudrus propagandos veikaliukas. Londone išspaudos išėjo knygpalaikė "Viet-Nam Fights for Freedom" Joseph Starobin parašyta.

Joseph Starobin yra JAV spaudos darbininkas. Jis tą knygpalaikę išleido ne JAV, bet Anglijoje propagandiniams sumetimais. Kai toji knyga parašyta amerikiečio, tai savaimi suprantama, angliai jos turinui greičiau patikės, nes angliai gerai žino amerikiečių prieškomunistines nuotakas, o knyga palanki Vietnamo komunistų sukilėliams.

Toj knygpalaikėj visa kaltė dėl vietnamiečių sukilimo suverčiama prancūzams.

Autorius sakosi, kad jis išvažinėjęs Vietnamą skersai ir išilgai ir įsitikino, kad dar 1946 m. sausio 6 d. Vietnamo gyventojai pasiskelbė nepriklausoma valstybe, bet Prancūzijos imperipalstai šito nepripažino ir iščia kilo iki šiol eina partizaninis karas. Anot autoriaus, Vietnamo gyventojams rūpi tik apsaugoti ir apginti savo valstybės laisvę ir dirbti žemę, kad duonos turėti. Kiekvienas dabar vietnamietis eina į laukus su matiku ir šautuvu. Kai reikia prieš gintis, jis vartoja šautuvą, o kai priešą nuvija, tai matiku kasa žemę. Girdi, sukilimas buvo pradėtas veikvien matikais... Bet sukilėliai

šiek buvo narsūs, kad jie prsimanė daug visokeriopų ginklų iš pačių prancūzų svetimsalio legiono, jį įveikdami. Anot autoriaus, tik 1952 m. iš prancūzų buvo paimta 122 armotos, 675 kulkosvaidžiai, 12 tūkstančių automatinų šautuvų, 50 tūkstančių kitų šautuvų, na ir dar daug ko, kas buvo galima apginkluoti sukilėlių augančius pulkus, divizijas, armijas...

Vietnamiečiai tarp mūsų ir vykdo žemės reformą. Ji visai nekalto turinio... Atimama žemė iš tų, kas pabėgo pas prancūzus; išperkama žemė iš dvarininkų ir dalinama ta žemė, kuri iki šiol nebuvo dirbama. Žinoma, steigia mokyklas ir net universitetus pradėjęs veikti...

Tai šit kokių nekaltu tos knygpalaikės turiniu norima skaitytos jtkinti, kad Vietnamo nėra jokio komunistinio sukilimo, o tik vietnamiečiai gina savo nepriklausomą valstybę nuo prancūzų užpuolikių... ir ginasi tų pačių prancūzų ginklais... SSSR ir Kinija čia nieko dėtos. Jos čia tik gero dėdės stebėtojo rolėje...

Tai tokios "istorijos" dabar rašomos ir vis dar atsiranda tokių ilgausių, kurie jomis tikti. Tai savos rūšies seniai Lietuvoje būtos "peklagnygės", kuriomis kaip kas auomet tikėjo.

— Sovietinės Ukrainos mokslių akademija pradėjo leisti keletų tomų Ukrainos istoriją. Jos pirmas tomas jau išėjo iš spaudos. Jis apima senesnius Ukrainos laikus.

Tas veikalas sunkte persunktas ta mintimi, kad jei ne rusų tauta, tai ukrainiečiai savo kaimynų būtų buvę fiziniai išnaikinti. Ypač ukrainiečiams gresė didelis pavojus iš Krymo chanų ir turkų sultonų. Bet laisvę mylį ukrainiečiai nekartą prieš savo priešus sukilo ir pagaliau amžiams prisijungė prie rusų tautos.

Pirmame tome rašyta apie Ukrainos buvusį darbininkų judėjimą ir ukrainiečių senovės buitį. Aišku, visa aiškinama sekant komunistų liniją.

Ukrainos istorijos redakcijos kolegiją sudaro A. Kasimenko, B. Diadičenko, F. Los, F. Sevcenko ir F. Jastrebov. — a.

Jej norite darbo, tai skaitykite NAUJIENAS

ir sekite "Classified" skelbtimus, kasdien spausdinamus paskutiniame dienraščio puslapyje. Kiekvieną dieną ten rasite pranešimus apie įvairioms pramonės šakoms reikalingus darbininkus. Jei šandien nerastite mėgiamo darbo, rytoj turėtai rasti vietą, kur jį galėsite gauti. Skeitimuose yra nurodyti laikas, darbo vieta arba ofisas, kuri reikia kreiptis.

PLEASE, FOLKS

HELP ME PREVENT FOREST FIRES!

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Ill.

ZINIOS IŠ ANGLIJOS

Parapijos pobūvis

LONDONAS. — Birželio mėn. 13 d. Sporto ir Socialinio klubo salėje buvo surengtas kun. K. A. Matulaičiui atsisveikinimo pobūvis. Kun. Matulaitis birželio 16 d. išvyko į Ameriką. Pobūvyje atidarė Londono parapijos k-to pirm. P. Bulaitis, pranešdamas, kad šandien yra ne vien tik buvusio klebono išleisťuvės, bet kartu antaninių progą bus pagerbtas ir kun. Antanas Kazlauskas, pasiliekęs klebono pareigoms.

Kaip paaiškėjo iš išvykstančio klebono atsisveikinimo žodžio, tai jį į Ameriką iškviėte Marijonų vienuolių vyriausias vadovas, pavesdamas jam eiti generalinio Postulatoriaus pareigas arkiv. Jurgio Matulaičio-Matulevičiaus beatifikacijos byloje. Postulatorius yra toks asmuo, kuris kitų žmonių vardu rūpinasi vesti beatifikacijos bylą, ir šį darbą vykdamas jam teksią aplankyti ne tik Ameriką, bet ir Kanadą. Jo pareiga bus padėti paruošti tinkamus raštus ir dokumentus, kad ši byla sėkmingai ir laimingai baigtųsi.

Pobūvio progą atitinkamas kalbas pasakė Sporto ir Socialinio klubo vardu — P. Mašalaitis; "Londono Vaidilos" — V. Šalčiūnas; Sv. Onos Moterų D-jos — O. Liūdžiuvienė; "Europos Lietuvis" — redaktorius B. Daunoras, ir J. A. Kaulėnas. Kalbėtojai palinkėjo išvykstančiam klebonui geriausios sėkmės sunkiame ir garbingame uždavinyje. Ta pačia progą ir pasveikino kun. A. Kazlauską, pasiliekančį Londono lietuvių parapijos klebonui.

P. L. B. posėdis

LONDONAS. — Birželio 14 d. Lietuvių Namuose įvyko bendruomenę įeinančių organizacijų posėdis, kuriame, be krašto valdybos, dalyvavo 8 organizacijų atstovai, atstovaujantys 1580 nariams. Anglijoje bendruomenę sudaro ne atskiri asmenys, bet organizacijos bei kitoki lietuvių organizuoti vienetai. Ir dėl to krašto valdybos pareigos čia yra ne valdyti, bet koordinuoti visų jos narių veiklą ir atėti nariams į pagalbą su informacijomis, patarimais ir p.

P. L. B. suvažiavimui, kuris įvyks Paryžiuje liepos mėn. 11-12 dienomis, nutarta iš Anglijos pateikti tris rezolucijas: 1) Atžymėjimas nuveiktų PLB darbų ir kreipimasis į pasaulio lietuvių paramos. 2) "Europos Lietuvis" rėmimas ir jo išlaikymas. 3) Pageidavimas, kad Vlikas ir Diplomatine Tarvyba palaikytų tarpusavyje glaudesnius santykius ir daugiau paremtų bendruomenių veiklą. Rezolucijas galutinai suredaguoti pavesta krašto valdybai. Taip pat dalyviai išreiškė atstovaujama organizacijų pageidavimus ir prašė juos perduoti suvažiavimui.

Posėdžio pirm. M. Bajorinas pranešė apie Europos Bendruomenių bendro izdo steigimą ir supažindino su jo įstatais. Į izdą kiekviena bendruomenė turėtų skirti 10 nuosimtį savo pajamų, kurios būtų panaudotos švietimui, propagandai, spaudai ir k. Tam tikslui paskirti pinigai turėtų būti laikomi izde kiekvienos bendruomenės, kurioje buvo surinkti, prane-

šant Sekretariatui esamų pinigų sumą. Pagal reikalą pinigai turėtų būti skirstomi bendruomenėms.

Skautų ir jaunimo stovyklavimas šiemet prasidės liepos mėn. 31 d. ir baigsis rugpiučio 9 d. Stovyklauti numatoma kur nors Vidurinėje Anglijoje. Skautams pavesta išdirbti planą ir praveisti tam reikalui piniginę rinkliavą.

Nutarta imtis žygių įsteigti Londone savaitgalio mokyklą, į kurią būtų kviečiami ne tik maži, bet ir vyresnio amžiaus vaikai. Tam reikalui išrinkta speciali komisija, į kurią įeina: kun. A. Kazlauskas, V. Zdanavičius, A. Molis ir J. Alkimavičius. Jų bus pareiga pasitarti su tėvais ir iširti visas mokyklos steigimo galimybes.

Nutarta atitinkamai paminėti 50 metų spaudos atgavimo sukaktuves ir tam reikalui paruošti platesnę programą.

— V. Vytenietis

Juozas Svalstas

PETRAS ŠIRVOKAS

Idomipusioj nuotykių knyga, tin kloti seniems ir jauniems. Geriausi stoji dovana draugams. 228 puslapių išleido Chicago Lietuvos Literatūros Draugija. Kaina \$2.75. Knygų pardavėjams nuolaida. Knygą gau ma gauti NAUJIENOSE. Pastūsimu pasta, kai čeris arba Money Orderius atsiustas tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Illinois

LALIO ŽODYNAS

yra standartinis Amerikos lietuvių žodynas. Geresnio anglietuvių kalbų žodyno nėra. Nenumatoma, kad naujas žodynas greitai laiku būtų spausdinamas. Todėl siūlome dabar įsigyti šį stipriai įrištą 1256 puslapių angliškai-lietuvišką ir lietuviškai-anglišką žodyną. Kaina—\$14.00. Žodynas jums bus išsiustas, je pasūsite \$14.00 čekį ar Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Illinois

Siegler GAS HEATERS
PATENTED AUTOMATIC

ALL MODELS ON DISPLAY

OUR INSTALLATION WILL PASS GAS CO. INSPECTION.

We conceal all pipes inside your walls and give you a

1-YEAR FREE SERVICE POLICY

Free Heating Counsel

Come in, write or phone us about your heating problems. Our expert heating engineers will gladly assist you in working out the most practical and least costly solution! NO OBLIGATION!

OGDEN STOKER SALES & SERVICE
1314 WEST GRAND AVENUE
Phone: SEeley 3-7112-3
Hours: 9 to 5:30 Daily — Mon. and Thurs. 9 to 9

LIETUVIŲ TAUPYMO IR SKOLINIMO BENDROVĖS
kuriose kiekvieno santautos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSN.
4038 ARCHER AVENUE CHICAGO 32, ILLINOIS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT CICERO 50, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

Dirbtini Dantys
Laisvi ar nepritaikyti?
DANTŲ PLOKŠTELES pataisomos ir stipriai įstatomos. Sužaloti dantys pataisomi, o nuotrūpos išlyginamos. — valandos darbas —

State Dental Plate Laboratory
1685 W. 47th St. YArds 7-4499
639½ W. 63rd St. WE 6-2608
944 W. 63rd. WAlbrook 5-2558

Dirbtini Dantys
Laisvi ar nepritaikyti?
DANTŲ PLOKŠTELES pataisomos ir stipriai įstatomos. Sužaloti dantys pataisomi, o nuotrūpos išlyginamos. — valandos darbas —

Cleveland Dental Plate Laboratory
2326 So. Cicero Ave. OL 2-7263
456 W. North Ave. MI 2-6221
404 E. 47th Street. AT 5-6880
160 Milwaukee Ave. HU 9-3242

Dirbtini Dantys
Laisvi ar nepritaikyti?
DANTŲ PLOKŠTELES pataisomos ir stipriai įstatomos. Sužaloti dantys pataisomi, o nuotrūpos išlyginamos. — valandos darbas —

A-1 Dental Plate Laboratory
22 W. Madison, Room 223, DE 2-6804
1587 W. Ogden Ave. MO 6-3733
1425 Wilson Ave. LO 1-9280
2003 W. Lawrence SU 4-8708

BERGMAN
1524 WEST 63RD ST.
ALL PHONES PROSPECT 3440

Dykai Pristatymas. PR 6-3440
Išimtinai Dažų, Sienom Popierių ir Langam Užuolaidų Krautuvių.

DIDELIS ISPARDAVIMAS
VYKSTA DABAR

BERGMAN'S Velvet Flat Aliejaus Dažai. Naujos spalvos, vėliausio stiliaus, planuamas. Gal. \$4.39
BERGMAN'S Super Gloss Enamel. Geriausiai uždengia, aukšto blizgėjimo, geriausia planuamas emalis padirbtas; negeļoneja — baltas ir kitokios spalvos.

Kvortai \$2.30. Gal. \$7.85
4-1/2 col. Pure Nylon Bristle dažam šepetys, \$2.79 vertės, special \$1.79
VIDURZEMIO jūros kempinis, vertės \$2.50, už \$1.69
HEAVY Fibre Paper Drop Cloth, 9x12 pėdų dydžio \$98.
7-1/2 coliu Roller Set, įskaitant plieninį indas, viskas \$1.49
DEXTER Park Lawn žolės sėklos, 5 svarai \$1.95
SIENŲ popierius, vertės \$2.50, už rolę 98c.

Kitas sienų popierius 39c. ir aukš. Popierius Apkarpomus DYKAI Visi Telefonai: PROSPECT 6-3440
Klauskit Bergman's ir nepadarvite klaidos. Bergman's neturi kitų krautuvių skyrių.

Krautuvių vaizdas: Atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9:00 vakaro. Antradi., treči., penkt. ir šeštadieniais iki 6:00 vakaro.

BERGMAN
1524 WEST 63RD ST.
CORNER 45th AND JUSTINE

EXPERT UPHOLSTERING
Free estimates
All work guaranteed
1614 W. 18th Place
MONroe 6-4655

Svariai, sažiningai ir nebrangiai
TAISAU BATUS
Justinas LEONAUŠKAS
4625 S. Marshfield Ave.
Lafayette 2-1209
Neseniai persikėliau iš Bridgeport, 3343 S. Morgan.

PIRKITE PAS MUS PAGAL DIRBTUVIŲ KAINAS

- Kopečias
- Rištavones
- Statybos priemonės
- Nuvežame į vietą

CHICAGO LADDER AND SCAFFOLD CO.
620 W. 65th St. ENglewood 4-2771

STOP AND SEE US
No waiting — One hour service
BRAKE LINING
BOND Linings for 20% longer life as low as \$18.95. Drum cut \$1.00 each.
Free adjusting and wheel packing.
1 YEAR GUARANTEED
22 years of dependable service
Open to 6:00 P. M.

ART'S SCIENTIFIC BRAKE SHOP
4329 W. Addison Spring 7-5959
Open Saturday.

LARRY FAUL OLDSMOBILE CO.
NEW AND USED GUARANTEED AUTOS
1026 Madison Street
OAK PARK, ILL.

PAINTING AND DECORATING
Outside and Inside
• PAINTING
• WALL WASHING
• PAPER CLEANING
All Work Guaranteed Fully Insured

PERKINS
Wentworth 6-6869

OLDS ROCKETS
OVER 50 TO CHOOSE FROM

'51's—from \$ 895.00
'52's—from \$1395.00
'53's—from \$1895.00

Also all other makes, years and models.

One owner cars. Best selections. Lowest prices. GMAC Terms.

MAY MOTORS
Chicago's oldest OLDS Dealer.
7406 So. Halsted Street

The book you will enjoy on your vacation
A KISS IN THE DARK
by J. JASMIN
Translated from the Lithuanian by M. Stark.
SHORT STORIES OF FLIRTATIONS AND LOVE AFFAIRS.
"For light reading, if the feather-type is desired and one wants to become acquainted with European love-making, mistresses and the like, then this is the book that will appeal!" — Evening Telegram, St. John's, Newfoundland.
Price: hard cover — \$3.00; soft cover — \$2.00.

Naujienos, 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Moving PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGUS SAŽININGAS PATARNAVIMAS.
NAUJI DIDELI SUNKVEZIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMUJI IRANKIAI, KAIP PATYS SUNKVEZIMIAI, TAIP IR JUSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIURINTI.

J. NAUJOKAITIS 2022 WEST 69th STREET, CHICAGO 29, ILLINOIS. Tel.: WAlbrook 5-9209

Roosevelt Furniture
Pavasarinis birželio mėn. matrasų ir brangesnių.
IŠPARDAVIMAS
Galite įsigyti naujus matrasus ir springsus Slumberon, Englander, Pilo Rest ir kitų išdirbysčių. Atvykite į šią lietuvišką baldų krautuvię ir pasirinkite moderniausių baldų prieinamomis kainomis ir lengvomis sąlygomis.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711
Krautuvių atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, — TURĖSI RYTOJ!
Taigi pradėk taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje.
BRIGHTON SAVINGS moka 3% pelno
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
Telefonas: LAFAYETTE 3-8248
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmadi., Antradi., Penktadi. ir Šeštadienį 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiadi. 9:00 ryte iki 12 val. diena. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

IS CHICAGOS IR APYLINKIU

DP byla, gresianti deportacija

Siandien cia prasideda vieno DP byla, kurios sprendimas gali nulemti, ar bus deportuota apie 30,000 DP, kurie įvažiavo į JAV pateikę neteisingą savo kilmės vietos nurodymą. Tas tremtinys yra ukrainietis Petr Wolkowec, 51 m., 2153 Superior Ave. Jis atvyko į Ameriką pagal Lenkijos kvotą. Bet pats yra kilęs iš Ukrainos, esančios Sovietų Sąjungos valdžioje. Mat, kai rusai užėmė jo kraštą, jis buvo išvežtas bolševikų į Sibirą prievartos darbams, kam jo tėvas turėjęs žemės. Per II Pasaulinį karą Petr iš ten ištruko, bet pateko su savo šeima vokiečiams, kurie juos uždarė koncentracijos stovykloje. Karo gale šeima buvo atsidūrusi stovykloje netoli Miuncheno.

Kadangi pagal Jaltos susitarimą sąjungininkai turėjo po karo siūsti į Sov. Sąjungą visus jos teritorijos gyventojus, buvusius Vokietijoje, būtų turėjęs grįžti ir Wolkowec. Jis pasisakė kilęs iš Lenkijos, todėl galėjo atvykti 1951 m. į JAV. Tada nevienu iš Sov. Sąjungos kilusių žudėsi, nenorėdamas ten būti grąžinamas.

Kai Amerikoje jo sūnus Harry parašė tėvui iš JV kariuomenės, kad jis nenorėtų būti pakeltas laipsniu svetimoms (lenkų) tautybės vardu, tėvas nuėjo į imigracijos įstaigą ir pasakė visą tiesą apie savo tautybę bei kilimo vietą.

Wolkowec advokatas sako, jog šiaip Wolkowec esąs doras žmogus, bet dėl neišvengiamų aplinkybių turėjęs sumeluoti imigracijos įstaigai. Tokių esą JAV apie 30,000 atvykusių DP.

Senųjų problema

Cook apskrity šiuo metu yra apie 350,000 vyrų ir moterų, senesnių negu 65 m. amžiaus. Tuo tarpu prieš 10 metų tokių tebuvo apie 250,000.

Šitas senų žmonių padidėjimas sudaro sunkią problemą. Daugumas jų neturi darbo, o tuo pačiu nei tinkamo pragyvenimo, nes jų daugis ir didesnių santuopų neturi. Daugiau kaip 130,000 tokių asmenų gauna pašalpas, vidutiniškai 50-60 dol. per mėnesį, iš ko žmoniškai pragyventi neįmanoma.

Apie 2,000 tokių žmonių geresnėse sąlygose apgyvendinti Chicago's pigiosios visuomeninės stovybos pastatuose. Apie 7230 gyvena atskirų tautų bei religinių grupių senelių namuose. Bet didelė dauguma neturi kur galėtų patogiau ir įmanomiau praleisti senatvės dienas.

Nušovė savo nuomininkę

35 m. amžiaus Mrs. H. Koczok, 1138 W. 47th Pl., buvo pašauta namo šeiminiuko, pasijūti ji ruomojo butą. Nušovė benta į ligoninę, ji mirė. Šeiminkas A. Wallace susiginčijo su nuomininke dėl pinigų ir paleido šūvį į ją. Jis reikalavo iš Mrs. gražinti \$400, kuriuos jis davęs jai pasaugoti. Bet ši paneigė gavusi tuos pinigus. Liudininkai pasakojo policijai, kad Mr. Wallace kartais palikdavęs Mrs. Koczok savo pinigų, kai eidavęs išsigirti. Sakoma, kad jis bus šiuo atveju klaidingai pamanęs, jog ir dabar būsias įdaves jai palaikyti savo pinigų.

Keturi mirusiosios vaikai, 2-10 m. amžiaus, kuris buvo atimti nuo jos vyro, buvo perduoti į jaunuolių namus. Polijcia sako, jog Wallace buvęs per daug išgėręs, kad galima būtų buvę jį tuojau po šovimo apklausiūti.

Rūpinasi susisiekiimo saugumu

Kas 21 valandą Chicago's gatvėse žūva vienas žmogus susisiekiimo nelaimėse. Sužeistųjų skaičius yra nepalyginamai didesnis. Per metus Chicago praranda apie 100 tūkstančių dolerių susisiekiimo nelaimėse.

Miesto vadovybė ir visuomenės organizacijos yra susirūpinusios susisiekiimo nelaimių, kurios įvyksta tik todėl, kad kas nors nepaiso eismo ir važiavimo taisyklių, gausėjimu.

Jau 1948 m. miesto taryba išdirbo programą, pagal kurią turėjo būti pravesta miesto gyventojų tarpe eilė paskaitų susisiekiimo taisyklių reikalui. 1951 m. susisiekė vad. Citizens Traffic Safety Board, kuri dabartiniu laiku plečia savo veiklą ir numato pravesti auklėjamąją programą atskirose miesto apylinkėse.

Praėjusį ketvirtadienį tuo klausimu įvyko spaudos žmonių ir visuomenės atstovų pasitarimas 18-jie apylinkėje, kurioje gyvena nemaža lietuvių. Pagrindinį pranešimą padarė Citizens Traffic Safety Board atstovas John I. Tucker. Jo žodžiais, čikagiečiai sėkmingai kovoja prieš visokias ligas, kaip vėžys, džiova ir kt., bet per mažą tekreipia dėmesio į pavojingiausią žmonių žudiką — automobilį.

Siekiant sumažinti susisiekiimo nelaimių skaičių mieste, kiekvienoje apylinkėje bus organizuojami pasitarimai, bus rodomi susisiekiimo nelaimės aiškina filmai, platinamos perspėjamosios brošiūros ir kt. Numatomi išleisti net specialūs "komikų" komplektai, kurių pagalba vaikams bus mokomi, kaip išvengti eismo nelaimių.

Šią visą programą numatoma įvykdyti dar šią vasarą. Apylinkių ir tautinių grupių laikraščiai raginami šioje akcijoje talkininkauti. Ypatinai jų talkininkavimas bus naudingas naujiesiems Chicago's gyventojams, kurie nėra pilnai išjęję į angliškai kalbančią miesto visuomenę ir kurie neturi galimybės sekti anglų kalba vedamos akcijos. Pažymėtina, kad nelaimių skaičius naujųjų ateivių į Ameriką tarpe yra gana didelis.

Pasitarimas įvyko Neighborhood House, 1831 S. Racine Av. Vienas aktyviausių šios apylinkės darbuotojų eismo saugumo propagandos pravedime yra policijos tarnautojas James L. McKilrick, kuris, nors dirba kriminalinėje sekcijoje, bet daug skiria savo laisvo laiko apylinkės susisiekiimo saugumui pagerinti.

Be lietuvių spaudos atstovo, dalyvaavo ir lenkų "Dziennik Związkowy" redaktorius. (s)

Saulės užtemimas

Birželio 30 d. bus matomas čia saulės užtemimas, bet tik tu, kurie atsikels anksčiau. Saulėi tekant, 5 val. 19 m., jau didelis saulės bus užstoma mėnulio, o beveik visai ji bus užstoma 6 val. 30 min. ryta. Užtemimas truks apie 90 nuos. saulės dydžio.

Sako, čikagiečiai, kurie šį gamtos reiškinį pramiegos, turės jo pasikartojimo laukti iki 2017 metų. Ar vis šios dienos čikagiečiai jo sulauks!

Kaip atitikti specialybę

Chicago's universiteto specialistas B. S. Bloom sako, jog nustatyti, kuris asmuo kuriam tiks darbu, ligi šiol tebuvo pašoma asmens bei jo ypatybių. Bet tokiais atvejais sistema tebuvisi teisinga 50 nuos. Norint sėkmingiau atspėti, kuri kuriam asmeniui pasirinktina specialybė, reikia dar turėti galvoje ir tas aplinkybes, kurios žmogui teks dirbti. Kartais tokių pačių ypatybių ir gabumų žmonės tinka vienoms to paties darbo aplinkybėms, bet netinka kitoms.

Daugiau persiėviečia plaučius

Chicago's džiovos institutas sako, jog šiuo metu du kartus daugiau pasinaudoja nemokama pagalba persiėvisti rentgeno (X) spinduliais plaučius negu anksčiau.

Šiuo metu nuo geg. 24 d. tokie peršvietimai atliekami pietinėje miesto dalyje, kur jie truks iki liepos 2 d. Šiaurinėje miesto dalyje jie bus daromi nuo liepos 6 d.

Nesutaria dėl

McCarthy įvertinimo

Keli Chicago's laikraščiai paskelbė balsavimus dėl armijos-McCarthy ginčo, klausdami skaitytojų, kuri pusė esanti įrodžiusi savo teisingumą. "Tribune" skaitytojai 92.2% pasisakė už McCarty, "Daily News" 57% už McCarthy, o "Sun-Times" tik 24% už McCarthy. Panašiai kaip "Sun-Times", pasisakė ir Gallup instituto balsuotojai.

Atvyksta nacių grobis

Siandien į Chicago su didele iškilmių pompa atgabenas amerikiečių paimtas praeitojo karo metu nacių povandeninis laivas U-505. Laivas bus laikomas kaip karo grobis atminimui Chicagoje.

Šio laivo pagavime yra dalyvavęs čikagietis lietuvis Zemonas Lukošius, kuris buvo už šio laivo atgavimą žymeniu (medaliu) apdovanotas.

Cicero

Kaip kitur, taip ir čia, karšta, tvanku. Pavėšj suradus malonu. Modernūs išradimai "air conditions", tai tikrai malonu. Štai užėiga Mrs. Bernice Labin, 4837 W. 14th St., įsigijo šaldymo aparatą. Tikrai nereikia prakaituoti, užėikite įsitikinsite.

SLA 301 kuopa turės savo išvažiavimą — pikniką liepos (July) 4d. P. Bruzgulius sodne, 8228 S. Keane Ave., priešais Lietuvių Tautines Kapines, buvusiam Dan Smith darže. Rengimo komisija ir patarnautojai prašo visus atsilankyti. Muzika A. Ramonio. — Skanūs užkandžiai ir įsigėrimai, netrukis ir Baltosios meškos naujo alaus. Kaip jau žinoma, šiomis dienomis eina SLA seimas. Yra numatoma nemažai naujų patvarkymų. Kad kokios 301 kuopos delegatai bus grįžę ir pateiks naujų žinių piknikui.

Jonų vardo diena plačiai skambėjo. Jonas Juodvalkis, po 10 valandų darbo, ir karštame ore, vienok atsilankė pas Elzbergą. Išgėrėm Bavarijos alaus, palinkėjom ilgiausiu metų.

J. Tarulis ir jo Marytė šiomis dienomis atžymėjo savo 38 metų laimingo vedybinio gyvenimo. Dar 12 metų — ir auksinis jubiliejus. Iš širdies to linkiu.

Oficialiai baigtas pardavimo aktas, Dr. Kaunas atpirko žemės sklypą 1403—5 S. 49th Ct. Tai buvo nuosavybė Lietuvių Raudonosios Rožės Klubu, laikyta eilę metų. Svajota statydinti nuosavą namą, bet nesutarta. Dr. Kaunas to nedarys. Tuojau išvysime naują pastatą, kuris pagražins gatvės kampą. Puiku, jog mūsų tautiečiai nesnaudžia. D.

Lengva paskelbti skelbimą Naujienose

Paprastą "Classified" skelbimą labai lengva paskelbti NAUJIENOSE. Jis reikia aiškiai parašyti ant lapo popieriaus ir pasiūsti tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 SO. HALSTED ST.
Chicago 8, Illinois.

Reikia apskaičiuoti, kad laiškas laiku pasiektų dienraštį. Kas nesusėję laiško parašyti, skelbimą gali pranešti telefonu. Reikia paskambinti HAYMARKET 1-6100, pasakyti, kad norite paskelbti skelbimą ir pranešti skelbimo turinį. NAUJIENŲ tarnautojas jį užrašys ir suteiks visas reikalingas informacijas. Skelbimai turi pasiekti dienraštį prieš 4 val. vakaro, jei norite, kad būtų išspausdinti rytojau NAUJIENOSE. Šeštadieniais skelbimai priimami iki 12 val. Sekmadieniais — iki 11 val. rvtu.

Ona Gailienė, 10923 S. Homan Ave., sunkiai serga. Ji daugelį metų negalavo širdimi. Ligonę rūpestingai prižiūri jos dukterė Onytė. Ji taip pat prižiūri namus bei priima svečius, kurie jos mamytę aplanko. S. L.

Charles D. Macke-Maciukas

Šių metų birželio 20 dieną Charles D. Macke-Maciukas, žinomo lietuvių veikėjo ir Real Estate biznieriaus Kazio Mačiuko ir jo žmonos Pranės sūnus, baigė Illinois Universiteto prekybos skyrių. Urbano jam buvo įteiktas bakalauro laipsnis.

Charles D. Mačiukas Urbano mokėsi dvejis metus, lankė mokyklą prie Navy Pier Chicagoje. Jis yra 22 metų amžiaus, netrukus turės eiti karo tarnyboms kaip karo grobis atminimui mokslą, jis nori gauti magistro laipsnį.

Pranė Mačiukienė, mokslus baigusio jauno Mačiuko motina, šiomis dienomis grįžo iš ligoninės, kur jai buvo padaryta gana sunki operacija. Mačiukienė jau pasitaisė ir jaučiasi žymiai geriau.

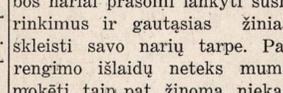
Sveikiname abu Mačiukus, sugebančius ne tik tirti lietuvių visuomeninį darbą, bet ir turėjusius pakankamai pasiryžimo sudaryti sąlygas sūnui universitetą baigti.

Lietuvių Diena

Tuo reikalu pirmas susirinkimas įvyko birželio 21 d. Margučio patalpose. Susirinkimui vadovavo Dr. Bičis, sekretoriaus p. Dirmeikis. Adv. Olis nušvietė reikalo svarbą. Po trumpų pasisakymų priėjom išvadą, kad dera mums, kaip tautai, pasirodyti, ir Lietuvių Diena buvo nustatyta liepos 25 d.

Nors pirmasis susirinkimas nebuvo gausus, ypač organizacijų atstovais, tačiau buvo sudarytas komitetas (pirm. A. Olis, sek. A. Lapinskas, o nariai — V. Staneika, T. Blinstrubas ir K. P. Deveikis).

Netrukus bus išspausdinti biletai ir platinami nemokamai. Dienos svarba visiems aiški. Sekite spaudą, klausykite radiją. Organizacijų atstovai, valdybos nariai prašomi lankyti susirinkimus ir gautąsias žinias skleisti savo narių tarpe. Parengimo išlaidų neteks mums mokėti, taip pat, žinoma, niekas negausime nei pelno. Tad ko daugiau bereikia, aukštinė proga pasirodyti pasauliui, jog mes kovojam už savo pavergtosios tautos išlaisvinimą. Taip pat priklausom mūsų padėka šios šalies valdžiai už mūsų siekimų palaikymą. D.

FRANK YOGEL
2418 West Marquette Rd.
Mirė 1954 m. birželio 26 d. 7:45 val. ryto, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Tauragės apskr., Upėnų parapijoje, Klukščiu kaime. Paliko nuliūdę: žmona Helen, pagal tėvus Petraičiukė; 2 dukterys: Carole ir Frances; sesuo Marijona Zimont ir jos 3 sūnūs: Leonard ir Richard su šeimomis ir Fernand; uošviai: Cicilija ir Kazimieras Petraičiai; švogerka Cilija Byan ir šeima iš Richmond, Va.; pusės seserė ir pusbroliai ir kiti gimines, draugai ir pažįstami. Lietuvoje liko seserys ir broliai. Kūnas pašarvotas Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 South Western Ave. Antradienį, birželio 29 d. 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Gimimo Pan. Švenč. parapijoje, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero kapinėse. Visi a. a. Frank Yogel gimines, draugai ir pažįstami nuširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuose — ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą. Nuliūdę lieka: Žmona, Dukterys, Sesuo, Sėters sūnūs, Uošviai, švogerka, Pusėsėsė, Pusbroliai ir kiti gimines. Laid. Direktorai Mažeika ir Evans, tel. RRepublic 7-8600.

Lengva paskelbti skelbimą Naujienose

Paprastą "Classified" skelbimą labai lengva paskelbti NAUJIENOSE. Jis reikia aiškiai parašyti ant lapo popieriaus ir pasiūsti tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 SO. HALSTED ST.
Chicago 8, Illinois.

Reikia apskaičiuoti, kad laiškas laiku pasiektų dienraštį. Kas nesusėję laiško parašyti, skelbimą gali pranešti telefonu. Reikia paskambinti HAYMARKET 1-6100, pasakyti, kad norite paskelbti skelbimą ir pranešti skelbimo turinį. NAUJIENŲ tarnautojas jį užrašys ir suteiks visas reikalingas informacijas. Skelbimai turi pasiekti dienraštį prieš 4 val. vakaro, jei norite, kad būtų išspausdinti rytojau NAUJIENOSE. Šeštadieniais skelbimai priimami iki 12 val. Sekmadieniais — iki 11 val. rvtu.

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— MONDAY, JUNE 28, 1954

Tremtinių nusiskundimai

LAISVOJI TRIBUNA
Jau ir anksčiau nevienu tremtinys skundėsi, kad kai kuriuose fabrikuose bei įmonėse ypač raudonieji darbininkai amerikiečiai juos visai persekioja, pravardžiuoja bei skundžia bosams ir šiaip jau daro įvairius trukdymus, ardo jų dėl tremties nevienu pairusius nerūvus.

Tačiau pastaruoju laiku šis reiškinys padažnėjo. Pavyzdžiui, viename fabrike Chicagoje, prie vieno lenkų inteligento tremtinio, fabrike bedirbančio, prie jo priėjo bosas ir pareiškė, kad, girdi, du jo bendradarbiai jauni amerikiečiai jį apskundė, jog nuo kūno einas blogas kvapas, ko iš tikrųjų nebuvo. Laimei, bosas čekas suprato lenkiškai, ir jam buvo tinkamai paaiškinta, kad minėtieji amerikiečiai nekėnėja to tremtinio kaip svetimšalio...

Tame pačiame fabrike tremtiniai viena jauna amerikietė, tinginti dirbti, priekaištavo, kad jis per greitai ir daug dirbąs, o ji negalinti spėti savo normos atlikti.

Padidėjus darbams, darbininkams vis kraunama daugiau darbo. O šia proga kai kurie bosai nepamiršta darbo pridėti ypač tremtiniams.

Visą tai rodo, kad šioje srityje ne visa yra kaip reikiant. Kai kurie tremtiniai, tokių savo "kolegų" išvesti iš kantrybės, žada organizuoti kreiptis į fabriko administraciją, kad ji padarytų galą jų diskriminacijai. Juk faktas, kad dėl galingųjų netikusios politikos jų kraštai perleisti bolševikams, ir tremtiniai nustojo duonos ir pastogės, bet buvo legaliai įleisti į JAV nuolatiniams apsigyvenimui ir bent teorijoje turi suteiktas lygias teises ir pareigas kartu su kitais amerikiečiais.

Tremtinys

Vyrai gali pasirinkti tarnybą

— Primenu visiems jauniems vyrams, kad High School baigusieji gali pasirinkti vieną iš 87 techninių mokyklų pirmą, negu jie bus prisaikdinti karo tarnybai, — pareiškė Master Sergeant Anthony Bujanowski, kuris vadovauja Armijos ir Aviacijos Rekrutavimo Įstaigai, esančiai 1831 Blue Island Avenue.

Rekrutavimo Įstaiga dabar yra atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30 P. M., kad dirbantieji arba kitais dalykais užimti jaunuoliai galėtų į ją užėiti ir pasiteirauti. Informacijų taip pat galima gauti, jei patefonuosite TA 9-2242.

FRANK YOGEL
2418 West Marquette Rd.
Mirė 1954 m. birželio 26 d. 7:45 val. ryto, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Tauragės apskr., Upėnų parapijoje, Klukščiu kaime. Paliko nuliūdę: žmona Helen, pagal tėvus Petraičiukė; 2 dukterys: Carole ir Frances; sesuo Marijona Zimont ir jos 3 sūnūs: Leonard ir Richard su šeimomis ir Fernand; uošviai: Cicilija ir Kazimieras Petraičiai; švogerka Cilija Byan ir šeima iš Richmond, Va.; pusės seserė ir pusbroliai ir kiti gimines, draugai ir pažįstami. Lietuvoje liko seserys ir broliai. Kūnas pašarvotas Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 South Western Ave. Antradienį, birželio 29 d. 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Gimimo Pan. Švenč. parapijoje, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero kapinėse. Visi a. a. Frank Yogel gimines, draugai ir pažįstami nuširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuose — ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikimą. Nuliūdę lieka: Žmona, Dukterys, Sesuo, Sėters sūnūs, Uošviai, švogerka, Pusėsėsė, Pusbroliai ir kiti gimines. Laid. Direktorai Mažeika ir Evans, tel. RRepublic 7-8600.

Lengva paskelbti skelbimą Naujienose

Paprastą "Classified" skelbimą labai lengva paskelbti NAUJIENOSE. Jis reikia aiškiai parašyti ant lapo popieriaus ir pasiūsti tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 SO. HALSTED ST.
Chicago 8, Illinois.

Reikia apskaičiuoti, kad laiškas laiku pasiektų dienraštį. Kas nesusėję laiško parašyti, skelbimą gali pranešti telefonu. Reikia paskambinti HAYMARKET 1-6100, pasakyti, kad norite paskelbti skelbimą ir pranešti skelbimo turinį. NAUJIENŲ tarnautojas jį užrašys ir suteiks visas reikalingas informacijas. Skelbimai turi pasiekti dienraštį prieš 4 val. vakaro, jei norite, kad būtų išspausdinti rytojau NAUJIENOSE. Šeštadieniais skelbimai priimami iki 12 val. Sekmadieniais — iki 11 val. rvtu.

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— MONDAY, JUNE 28, 1954

URBA Gėles Mylinciams, Vestuvėms, Banketams, Laidotuviams. Papanoši-mams.
GELININKAS (PUTRAMENTAS)
Linskumo ar liūdesio valandų, Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikalavimai: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkti.
ROY R. PETRO (Putramentas)
8519 So. Harlem Avenue
Portsmouth 7-9620

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELININCIA
GELĖS VISOMS PROGOMS
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

LOVEIKIS Siunčiam Gėles, Telegramus, Viskas Pasaulio Dalls
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 S. Halsted St. YArds 7-7308

STEPONAS G. LAGKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Koplyčios
2424 WEST 69th STREET Republic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PULLMAN 5-1270

LIŪDĖSIO VALANDŲ
Saukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
RRepublic 7-8600-8601 Parking Facilities.
Tems, kurie gyvena kitose miesto dalyse rašime koplyčių adresą sau namu

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI: GROvehill 6-2345-6 TOWNhall 3-2109
KOPLYČIOS VIŠOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE. Tel.: YArds 7-1741 ir Bishop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE. Telefonas LAFayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI
Chicago's
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
★
TURIME KOPLYČIAS VIŠOSE MIESTO DALYSE

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: C0mmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 SO. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone: YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS-VANCE
177 WOODSIDE ROAD, RIVERSIDE, ILLINOIS
Telefonai: RI 7-5345 ir OLYmpic 2-5245

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. TEL. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

LIETUVIŲ LITERATŪROS IR MENO DEKADA MASKVOJE

E. jau seniau yra davusi trumpą pavertusių lietuvių vardu 1954 m. kovo 4-15 d. Maskvoje su-ruoštos vad. "Literatūros ir meno dekados", turėjusios parodyti, kiek kraštas yra surisintasis ir su-bolešvikintas, apžvalga. Norėdami pagrindiniai supažindinti su-bolešvikų vartojamomis perma- ir literatūrą komunistinimi skleistu priemonėmis bei meto- dais, čia duodame išsamią muzi- kos ir radijo specialisto Jono Gir- džiaus - Klausėjo tuo reikalia- parašytą recenziją, apimančią šiuos svarbiausius dalykus: 1. Po- litika ir menas. 2. Valstybinio Dainų ir Šokių Liaudies Ansam- blio koncertas. 3. Raciūno opera "Martytė". 4. Naujoji lietuvių kompozitorių simfoninė muzika. 5. Kiti dekados koncertai. 6. Su- vestinės pastabos (ordinai, Ame- rikos Balso "santažas", Sniečkus reakcija Aukščiausioje Tarybo- je, muzikinis ir meno gyvenimas Lietuvoje, radijo programos). Di- džiausioji recenzija minimų muzi- kos veiklų dalis yra įrašyta į magnetofono juostas. Ši kartą spausdiname patią pradžią, o ki- tas recenzijos dalis duosime vė- liau.

1. Politika ir menas

Vilniaus radijo komentatorius iš Maskvos dekadą vadino pakai- tomis "lietuvių kultūros šven- tės" ir "visaliaudine švente". O teisingiausias pavadinimas išli- ko ir po dekados: "ataskaita prieš Maskvą"... Ta proga no- rėčiau priminti, kad šis — ke- turioliktaisiais Lietuvos Nepri- klausomybės netekimo metais— įvykis spektaklis buvo pradė- tas ruošti dar 1940/41. Tuomet įvertinti nepriklausomo lietuvių meno likučį Lietuvos atvyko garsioji Volkovo komisija. Tik prasidėjęs karas sutrukdė Vol- kovui ir pagalbininkams užsi- dirbti ordiną lietuvių sąskaitai. Keturiolika metų ruošiasi — tai bent spektaklis! (Tylomis pra- einu per 1948 m. Lietuvos me- nininkų masines gastroles Mas- kvoje. Praeinu tyčia, nes ne pa- tyri bolešvikai tos išvykos nenori vadinti dekada).

Sovietų pusėje šis tas pasikei- tē. Neaiškios aplinkybėmis savo dienas baigė polit. meno "vyriausias rabinas" Ždanovas. Mirė ir didysis Džingis-Chanas Stalinas, o su juo ir daugybė meno kūrinių, jo garbei sukurtų. Krito Berija, kaip visi jo pirmtakūnai, nuo bolešvikų kul- kos. Chruščiovas su Molotovu bei Malenkovu ir vėl atstatė po- litikos primatą visose gyvenimo srityse. Ir dar kažin kas bus. Juk jie nėra "teisėti" Stalino pasekėjai — tikrieji jo įpėdiniai tai sovietiniai ruso-fašistai, su- sispieję raudonojo armijos.

Kam dera laurų vainikas ir kam reikia paduž laižyti — tai dekados proga pademonstravo apskriti Lietuvos kompartija, li- gi šiol sėkmingai išvengusi di- desnių valymų. Ji nustatė "lo- zungus" meno darbuotojams, ji nustatė "normą" — o menininkai ją vykdė ne kitaip, kaip kolchozininkai ir fabriky spar- tuoliai. Tad pasižūrėkime pir- moje eilėje į tuos "lozungus" ir, kas dar svarbiau, į jų eiliškumą, kuris buvo toks: "šlovimam rusų tautą, esame dėkingi rusų tautai, mokomės iš rusų tautos" — paskui — "Tegyvuoją "Drūž- ba Narodov" — o tik pačiam gale — tartum priedas, "Parti- ja ir Pravitelstva"...

Tokia buvo LKP polit. samo- gono "čierky" tvarka. Ir labai įdomu, kad ir rusų meno dar- buotojai laikėsi tos tvarkos. Pri- pažinkime, kad vienas kitas iš jų, kaip Lemieševs, Novikovas, pirmoje eilėje žavėjosi ir džiau- gėsi senosios lietuvių kultūros turtais. Tačiau ir tarp jų pasi- taikė besąlyginių oportunistų. Taip, pavyzdžiui, sena MVD ba- lerina Lepesinskaja. Ji net įve- dė naują gana sensingą ter- miną, kuris daug pasako: "naša ruskaja - sovietiskaja kultūra"... Vergiškas rusų kalbos sekimas kai kada perėjo net į komiškas formas. Maskvon vežėsi gerą J.

Juzeliūno baletą "Ant marių krantelio", kuris įtrauktas į Maskvos "Bolšoj Teatr" reper- tuarą. Tas baletas iš Maskvos jau grįžo pakeistu pavadinimu: "Ant marių kranto", rusiškai "Na veregū more". (Mažybinių formų "krantelis" rusų kalbon sunku išversti... tai vardan to pakeitė originalą...)

Dekada buvo surengta politiniais sumetimais

Bene trejus metus prieš tai apie ją ėmė kalbėti agitpropas. Numatyta dar kelis metus apie ją kalbėti... Pilti iš tuščios ir kiaurą ilgėsi laiką ne bolešvikų propaganda nesugeba. Todėl čia sąmoningai pakišama proga sukurti teigiamą faktą, idant propagandos miglos turėtų kris- talizuotis apie ką nors konkre- taus. Lietuvis krašte, nepaisyda- mas visų vargų ir sunkumų, to- liau gyvena, jautriai reaguoda- mas į savo tautinius reikalus. Ir tais tautiniais jausmais čia spekuliuojama. Parodyti, išgar- sinti savo meną tarp svetimųjų, pasirodyti, lygintis su kitais, priminti savuosius reikalus me- no pagalba — kuris lietuvis krašte to nenorėtų? I tuos ins- tinktus, tautinius jausmus — kuriuos jie norėtų meliausiai iš- naikinti — į juos čia ir kreipėsi bolešvikai, stengdamiesi paas- trinti savo propagandos ginkla- kovai prieš tuos pačius jaus- mus, kovai dėl lietuvių sielos. Netenka nė minutės abejoti, kad lietuvių krašte ėmėsi duoda- mos progos — kad ir su skepti- kai ir dideliais rezervais. Jie ne- apsiriko: Rusijoje gerai žino- mas lietuvių kietas priešinimasis sovietams, ir ne visi rusai yra sovieto-fašistai. Lietuva tai jiems yra ir paliks užsienis, Va- karai, laisvė — kurios jie netu- ri. Šiltas klausytojų priėmimas lietuviškos, ne sovietinės muzi- kos tam yra geriausias įrody- mas.

Bet ar buvo leidžiama pa- rodyti tai, ką sukūrė geriausi li- tuvių meno darbuotojai? Dekada turėjo būti "tarybinė" Nepriklausomybės laikotarpiu menai nebuvo vietos

Nėgrotos to laikotarpio muzi- kos, neparodyta tų laikų meno, nesupažindinta su jo literatūra. Maža to. Net carinės priespaud- os metų kūrybai neatstovauta

lows milicininkai ir penki kėdžiai šiaip piliečių stiprina Des Moines (Iowa) užtvankas, kad galėtų atlaikyti nepaprastai pakilusi vandenį Des Moines upėje.

tinkamai. Parodyta tik tai, kas trali išeitis: garbinama Mask- pavyko subolešvikinti. O tai ne- daug ir nereprezentatyvu. Ne- atstovauta nė vieno užsienio po lietuvių kūrybai, neįtrauktas nė vienas kūriny Vakaruosna pa- sitrauktųjų lietuvių meno meis- trų. Pavyzdžiui, negrota nė vie- na gaida J. Gaidelio baletą "Či- cinskas", kuris buvo užsakytas dar 1940—41 metais ruošiamai dekadai! Dėl tokių priežasčių diskvalifikuota apie 80 procentų lietuvių meno kūrėjų darbų. Ne kitaip ir su paskutinių bolešvikmečių kūryba. Kiek ten buvo prirašyta ir prikūrta Sta- lino garbei! Drąsiai galima spė- ti, kad šitais sumetimais dar iš- krito % kalbomojo laikotarpio kūrinių. Dekada imta ruošti dar prie Stalino gyvos galvos — ir netenka abejoti, kad ji buvo de- dikuota "tėvui ir mokytojui". Tasai tuo tarpu nugaišo. Kadangi naujoji valdžia nesutaria, kas valdovas, tai surasta neu-

DĖL NAMAM REIKMENŲ VISUOMET LANKYKITE ŠIA

ERDVIA IR PATOGIA SENIAUSIA LIETUVIŲ BENDROVES KRAUTUVE

PROGRESS FURNITURE CO.

4181-83 ARCHER AVE.
Tel.: LAfayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje.

KAS DIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES
Naujausių maudų, gerųjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų. LENGVI IŠSIMOKEJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

10 ATSAKYMŲ KODEL APSIMOKA TAUPYTI STANDARD FEDERAL ISTAIGOJE

1. Ji yra stipriausioji taupymo įstaiga.
2. Dabar ji moka 3% dividendą.
3. Ji yra grynai lietuviška įstaiga.
4. Jos Atsargos Fondas didesnis negu \$3,600,000.00.
5. Cash, Gov't. Bonds ir G. I. paskolų, dalinai garantuotų U. S. Gov't., \$34,000,000.00.
6. Namai ir visi įrenginiai priklauso Standard Federal, bet knygoje jų vertė yra tikait \$1.00.
7. Ji saugiai ir konservatyviai vedama.
8. Per 45 metus ji visados visiems išmo- kėjo pagal pareikalavimą.
9. Visuose jos skryuose mandagus ir teisingas patarnavimas.
10. Kiekvieno sąskaita F. S. & L. I. Corp. aprausta iki \$10,000.00.

Standard Federal Savings AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: Virginia 7-1141

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. Yards 7-1829
Pritaiko Akinius Kreivias Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinijų Dirbtuvė 756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais tik susitarus.
Seštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Ekzaminuoja akis ir pritaiko akinus. Išgydo kreivas akis bei operacijos. Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: Yards 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Geras patarnavimas.

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo svėgimo, skaudėjimo, nervuo- tų, skaudėjimo, akių karšči- ū, atitaisau trumparegystę ir toli- regystę. Prirenūgi teisingai akinus. Visuose atsitikimuose egzaminavima daroma su elektra, parodančia ma- žiausias klaidas. Speciali atyda kre- iama į mokyklos vaikus.
VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro. Seštadieniais iki 4 val. vakaro. Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta
4712 S. ASHLAND AVE.
Yards 7-1373

DR. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinus, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonas: Yards 7-7381
Prima: Valandų nuo 6 ir 9 val. Seštadienį nuo 10 iki 4 po pietų. Treč. ir sekmadienį pagal susitarimą.
4701 S. DAMEN AVE., Chicago, Ill.

Jei tenka kentėti nuo užkietėjusių **KORŪŲ (nuospaudų)** ir nuotrynų, tai vartokite naują ir skubų skausmų naikintoją X-IT. Bonkute kaimuoja tik 75c. Jūsų aplykinės drugštorijė.

Pirmieji parduodame Pirmieji aptarnaujame Pirmieji dalis parūpiname PER 20 METU

CHAPIN MOTOR SALES, INC.
666 GREEN BAY ROAD
Winnetka 6-1188
WINNETKA
Klauskite MR. DAVIS

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI PERKRAUSTAU (MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS. Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas aprausta.
ANTANAS VILIMAS
1841 So. California Ave. CHICAGO, ILLINOIS
Telef.: Rockwell 2-2282

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-9 vakaro.
Trečiadienį ir seštadienį uždaryta.
Ofiso Telef.: Prospect 6-3838
Rezid. Telef.: Republic 7-9199

DR. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienį ir seštadienį.
2422 W. MARQUETTE ROAD
Tel. ofiso GR 6-4322. Rez. HI 5-2626

DR. JOSEPH W. KADZEVIK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandas tikait susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vak. išskyrus trečiadienį.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG. 6400 SO. KEDZIE AVE.
Ofiso ir buto telef.: Olympick 2-1381

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 So. Halsted Street
Tel. CALUMET 5-7237

Budriko Radio Valanda leidžiama 25 metai iš WHFC stoties, 1450 kil. ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 7 val. Orkestras, dainininkai, rekordai.

Wake Up! Sign Up! Look Up!
Join the GROUND OBSERVER CORPS CALL CIVIL DEFENSE

C. L. D. D.
Tel.: Prospect 8-1717
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-9, tikait antradieniais ir penktadieniais. Trečiadienį ir sekmadienį ofisas uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: Republic 7-7868

Ofiso telefonas: Virginia 7-0036
Rezidencijos: Beverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Seštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8; Ser., Subat. ir Nedel. tik susitarus.
Ofiso Telefonas: Yards 7-4787
Namų Telefonas: Prospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, saukite Midway 3-0001

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET (netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. trečiadienį ir sekmadienį pagal susitarimą.
Telefonas: Hemlock 4-7899
Namų tel.: Hilltop 5-2557

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Valstybės Ligos.
5159 SO. DAMEN AVENUE
Medicine and Surgery Building
Valandos: Pirm. 10-4, antr. 10-1 ir 6-9, treč. 10-4, penkt. 10-1 ir 6-9, sešt. 10-12
Ofiso: PR 6-7800 — Namų TR 4-1765

DR. Kęstutis Aglinskis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
Val.: Pirm. ir antr. 10-12, ketv. ir penkt. 6-8 p. p., treč. ir sešt. pagal susitarimą.
Telef.: ofiso Prospect 6-1795
Rezid.: Triangle 4-1765

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonas: Hemlock 4-5849
Rezidencijos: Hemlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, Ketvirtadienį ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, Antradienį nuo 1-5, Trečiadienį ir Seštadienį tikait susitarus.

DR. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampus Archer ir California Ave.)
VAL.: 2-4 po pietų ir 6-8 vakare, seštadieniais 2-7 p. p., išskyrus sekm.

Telef. ofiso: LAfayette 3-1707
Rez.: Fillmore 3-8614 (Maywood, Ill.)
DR. S. GĖSTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. širdies, vidaus ir vaikų ligos.
4055 SO. ARCHER AVE.
(Kampus Archer ir California Ave.)
Valandos: antr. ir ketv. 6-8 po pietų. Seštadienį 2-4 po pietų.

Rezid. telef.: Stewart 3-4511
Ofiso telef.: Yards 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampus Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta. Seštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7:30-9 vakaro.
Trečiadienį ir seštadienį uždaryta.
Ofiso Telef.: Prospect 6-3838
Rezid. Telef.: Republic 7-9199

Grovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienį ir seštadienį.
2422 W. MARQUETTE ROAD
Tel. ofiso GR 6-4322. Rez. HI 5-2626

DR. JOSEPH W. KADZEVIK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandas tikait susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vak. išskyrus trečiadienį.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG. 6400 SO. KEDZIE AVE.
Ofiso ir buto telef.: Olympick 2-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
Priėmimo val.: Kasdien 10-12 val. ryte ir 5-8 val. vak. Seštadienį, 10-2 ir 4-6. Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: Danube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro. Seštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telef.: Ofiso ir buto Olympick 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Seštadieniais 12-2 val. ir 3-5 v. v. Butas 1604 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Pirkite JAV taupymo bonus.
7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— MONDAY, JUNE 28, 1954

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia saukite KEDZIE 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 SO. ARCHER AVE.
Val.: kasdien po pietų nuo 12:30 Daily afternoons.
Vakarais: pirm., antradienį, ketvirtadienį, 6-8:30. Trečiadieniais tik susitarus.

Telefonai: ofiso Grovehill 6-5399
Rezid.: Prospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET (kampus 63rd ir Artesian)
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 v. p. p. kasdien. Trečiadieniais uždaryta. Seštadieniais iki Labor Day uždaryta.

DR. EDWARD B. MURASUKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET (prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso Telefonas: Grovehill 6-1321
Jei neatsiliepia Vincennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRIEN
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: Hemlock 4-5524
Hours by appointment only.

DR. Z. RUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. ORTOPEDIJA — kaulų ir sąnarių ligos.
2435 WEST 69th STREET
Telefonas: Republic 7-2290
Val.: kasdien 6-8 val. vak., sešt. 11-1 ir kitomis dienomis susitarus.

Dr. Fl. Tallat-Kelpša
Dr. E. Tallat-Kelpša
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
MARQUETTE PARK OFISAS:
2656 WEST 63rd STREET
(Kampus Washtenaw ir 63rd St.)
Kasdien 3-5, išskyrus antr. ir ketv. Kasdien 6:30-8:30, išskyrus treč. ir sešt. Tel.: Prospect 6-8548
Cicero ofisas: 5002 West 16th Street. Kasdien 6:30, antradienį ir ketv. 1-3, seštadienį 11-1.
Telef.: Townhall 3-0959
Namų telef.: Hemlock 4-7080
Kitų laikų tik susitarus.

Telefonai: ofiso Cliffside 4-0253
Rezidencijos: Yards 7-6388
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4645 S. ASHLAND AVE. (kmb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktadienį. 6:30-8:30 val. vak. Seštadienį 2-4 v. p. p.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos.
Ofiso telef.: Hemlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: Prospect 6-8484
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. Sešt. tik 2-4 p. p. Neturi valandų trečiadienį ir sekm.

Val.: Yards 7-3526 — Yards 7-7410
DR. G. J. BYLAITIS
Nervų, vidaus ir vaikų ligos
Val.: penktadienį 7 P. M. iki 8:30 P. M., kitomis dienomis tik susitarus.
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, sešt. 4-6, 4038 SO. ARCHER AVENUE

Telef.: ofiso Prospect 6-9400
Rezid.: Hemlock 4-3851
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTE)
GYDYTOJA - CHIRURGE
6560 SO. WESTERN AVE.
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; seštadienį, 1-4 popiet; trečiadienį ir kitu laikų tik susitarus.

Telef.: ofiso VI 2-1581, rez. VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(Kampus Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val. Seštadieniais 2-4 val. po pietų. Sekmadieniais uždaryta.

Orthopedas - Protezistas
P. ŠILEIKIS
Kaulų fraktūroms įtvartinam, Polio-Cerebral Palsy ir įvairioms vaikų bei suaugusiųjų deformacijoms pašalinti spec. Aparatai. Amput. kojomis ir rankoms visų sistemų Protezi. Orthop. pėdos Plokštelės (Arch Supports), Moterims, vyrams ir vaikams įvairių tipų med. Bandžai ir t.t.
VAL.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-1

ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LABORATORIJA,
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois.
Tel.: Prospect 6-5084

KITATAUČIAI GYDYTOJAI
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave. (2-raz aukštās)
Ofiso telefonas: Yards 7-0554
Jei neatsiliepia saukite: Rez. telef.: Midway 3-2880

OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 vakaro.

AR JIESKAI DARBO?
SKAITYK KASDIEN **NAUJIENAS** IR TEMYK SKILTIS "REIKIA DARBININKŲ"
Lietuviai taigpi perka ir parduoda ir progas suzino tikait per **NAUJIENAS**

IŠ CHICAGOS

Vanduo ant komunistinio malūno

Demokratų senatorius Paul Douglas (Ill.), kalbėdamas Springfielde, kaltino administraciją dėl pigiosios visuomeninės namų statybos. Administracija sabotuojanti tokią statybą ir tuo pačiu duodanti komunistų propagandai pagrindo juodinti JAV.

1949 m. senatorius sakosi padėjęs paruošti planą, pagal kurį per 6 m. tarpą turėjo būti pastatyta krašte 810,000 gyvenamųjų vienetų. Tačiau administracija tepasirūpinanti iki 1955 m. pastatyti 235,000 vienetų.

Taip pat pila vandenį ant komunistinio malūno ir tie, kurie nenorį pripažinti lygių teisių negrams palapų, darbo ir švietimo srityse.

Tuo tarpu respublikonų kandidatas į senatorius Meek teigė, kad valdžia visiškai turėtų nesikišti į "biznį".

Pasinaudoja socialiniu draudimu

Illinojaus valstybėje pagal socialinį draudimą praeitų metų gale gavo senatvės pašalpas 361,034 asmenys.

Rasta narkotikų Thorne bute

Teismo medicinos eksperto įstaiga nustatė, jog paslaptin-gai mirusio milijonierių turtų paveldėtojo Montgomery Ward Thorne bute buvo rasta hero-ino ir marichuanos. Rasta ir mirusio kūne adatos žymių, lyg būtų buvę leisti vaistai po oda.

Tuo tarpu pirmą kartą po sūnaus mirties prabilusi motina Mrs. Marion Thorne tuo stebisi. Ji sako, jog sūnus bu-vo "nuostabiai geras", religin-gas, mylėjęs motiną. Ji visus savo išteklius skirsianti surasti sūnaus mirties kaltininkui.

Kai žurnalistai paklausė, ko-dėl sūnus gyvenęs ne pas mo-tiną, bet atskirai, motina kiek susimaišė, bet paaiškino, kad ji nebuvusi patenkinta kai ku-riais pas sūnų atsilankiusiais svečiais, tad sūnus išsikėlęs kit-ur gyveniti.

Sakoma, kad sūnus, pargrį-žęs atostogų iš Fordham uni-versiteto iš New Yorko, keletą dienų visai nepranešęs apie sa-vo grįžimą motinai.

Paskutiniai tyrimai rodo, jog pačiu paskutiniu metu prieš savo mirtį Thorne bute būta seksualinių orgijų.

Kas skaito, rašo — "Naujienas" išsirašo

UNITED PRESS-NAUJIENU Telephoto
Pulk. Carlos Castillo Armas (dešinėje), Guatemalos sukilėlių va-das, ir pulk. Miguel Mendoza stovi prie savo būstinės Esquipulas mieste.

UNITED PRESS-NAUJIENU Telephoto
Dėl potvynio 7,500 Des Moines (Iowa) gyventojų turėjo apliešti savo namus.

UNITED PRESS-NAUJIENU Telephoto
Utah pionierių sūnų tautinė draugija paaukėjo šią Abraham Lincoln statulą New Salem parkui, kuris yra Petersburg (Illinois) mieste. Statulos atidengimo ceremonijose dalyvavo (iš kairės į de-šinę) gubernatorius Stratton; Dr. Harvard Fairbanks, skulptorius, kuris statulą padarė; ponis N. Morgan, minėtos draugijos pirmi-ninko žmona, ir ponis Fairbanks.

UNITED PRESS-NAUJIENU Telephoto
MARION, IND. — Laverne Nelson, 23 metų, pasirašo leidima vedyboms. Šalia stovi jaunoji Patsie McNeal. Tačiau jaunieji nega-lės gyventi kartu, nes Nelson pirma turės atlikti bausmę, būtent atsėdėti nuo dviejų iki penkerių metų kalėjime už vagiavimą.

CLASSIFIED ADVT.

REAL ESTATE FOR SALE
Namei, Zemė — Pardavimui

LIETUVIŲ PAMEGTAM

Marquette Parke parduodamas dai-lus mūrinis namas. 3 butai po 5 kambarius ir 3 kamb. butas su bal-dais rūšij. Centralinis šildymas. 3 šaldytuvai ir kt. \$34,500.

Marquette Parke arti krautuvijų ir gero susisiekimo parduodamas mūri-nis 5 kambarių bungalow. Rūšyje įrengtas dar 4 kambarių butas, kuris neša \$50 nuomos per mėnesį. Auto-matinis šildymas. Dvigubas garažas. Visa kaina tik \$16,500. Geresnio pir-kinio nesulauksit! Pamatymas nieko nekainuoja—tik paskambinkit man!

P. LEONAS
F. H. HALVORSEN CO.

REAL ESTATE
3145 West 63rd Street
Tel.: HEmlack 4-4300

NAMŲ REMONTAS

(REMODELING)
Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki \$2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarime.

Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.

PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

Tarpininkaujame perkant ir par-duodant namus, biznius ir kt. nuosa-lybes. Parūpiname paskolas, visų rū-šių apdraudas ir sutvarkome bei no-tarizuojame klientams nemokamai nuosavybės dokumentus.

KUTRA - NORKUS REALTY
2405 W. 51st Street. PROspect 6-7238
RE 7-7321 (vak.) WA 5-5699 (vak.)

4½ KAMBARIŲ praplėčiamas mūri-nis, knotty pine uždaras porčius; dvi-gubi žeminiai langai, 2 karų garažas. Gazo šiluma, cyclone tvora. Gražus gamtovaizdis. Savininkas. 7679 West Forest Preserve Drive.

GENERAL CONTRACTOR
STANDARD BUILDERS, INC.
726 W. 18th Street, Chicago 16, Ill.
CHesapeake 3-1535

Lietuvių statybos bendrovė. Stato namus pardavimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.

NASLĖ parduoda greitai mūrinį 2-ju aukštų namą, 3-4-6 kambariai. Garo stokeriu apšildymas, 2 automobilių garažas. Arti 79-tos ir Emerald Ave. Bažnyčios ir mokyklos. Apžiūrėti su-sitarus šeštadienį, sekmadienį. Tuoj galima užimti. Įkainuotas \$16,000. Skambinkite Cicero, TOWNhall 3-3586

SAVININKAS parduoda 5 kambarių mūrinį bungalow. Uždari porčiai, už-olaidos, "storms and screens", St. Gall's parapioje. Mūrinis garažas. Prieinama kaina. Matykite adresu: 5645 S. Whipple St. HEmlack 4-6822

2 BUTŲ MŪRINIS. 2 KARŲ GAR-AŽAS. ABU BUTUS GALIMA UŽIMTI.
2435 WARNER

PARDAVIMUI 6 kambarių mūrinis katedžius. Pilno dydžio pastogė. Po visu namu beismontas. Alyva furnasu šildomas. 2 karų garažas.
Tel.: CHesapeake 3-1271

25 AKRU VIŠČIUKU ŪKIS. GERI PASTATAI. GERA ZEMĖ. 80 MYLIU NUO CHICAGOS. PINIGŲ DIRBEJAS. PARDUODAMAS DEL SENATVĖS.
ROYAL X. SCHOFIELD,
GROVERTOWN, IND.

Apžiūrėkite ir pirkite šiuos naujus namus:
3852 West Marquette Road
6826 So. Kolin Ave.
9334 So. 81st Court
3755 West 70th Place.
Sekmadienį atidari visa diena.
GENERAL CONTRACTOR
STANDARD BUILDERS, INC.
CH 3-1535

\$3,000 IMOKĖTI. Mūrinis 3 fletų 3-4 kambarius. Arti 25th ir Homan. Li-kusioji suma kaip nuoma. SVOBODA 3739 W. 26th St. LAwndale 1-7038.

2 FLETŲ mūrinis bungalow. Arti 63 ir 55 Ave. 6-4 kambarių. Paia-mos \$170 i mėnesį. \$16,500. \$3,000 imokėti. LAwndale 1-7038.

FURNITURE AND FIXTURES

Rakandai ir įrenginiai
PARDUODAMI 4 kambarių baldai ir išnuojuojamas tas pats 4 kambarių butas. 937 West 59th St., TRIangle 4-9331.

RESORTS AND VACATIONING

Kurortai ir Atostogų Vietos
BEVERLY SHORES, Ind., vasarvė-tėje labai gražioje vietoje prie Michi-gan ežero išnuojuojami šeimoms po 2 ir 4 kambarius butai su visais pato-gumais. Kreiptis: Mrs. E. Kaminskas, TOWNhall 3-1964.

Sustok, apsidairyk, gyvenk!

Eismo nelaimės kasetm Chi-cagai kainuoja \$40,000,000. Jūs sumokate savo dalį kiekvienu atveju, kai atsitinka tokia ne-laimė. Padėk sumažinti nelai-mių išlaidas Chicagoje! Išjunk į žygį eismo saugumui.

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— MONDAY, JUNE 28, 1954

HELP WANTED — FEMALE

Reikia Darbininkių

HELP WANTED — FEMALE

Reikia Darbininkių

VICTORY MEMORIAL HOSPITAL, STANLEY, WISCONSIN, has unusually attractive vacancies for REGISTERED GRADUATE NURSES FOR GENERAL DUTY

Excellent starting salary — 44 hour week — 2 week paid vacation
Good working conditions — Pleasant location
"YOU'LL ENJOY WORKING HERE"
Applicants must be graduates of accredited schools of nursing and licensed or eligible for license in the State of Wisconsin.

Write full details of education and experience including registration numbers to:
ADMINISTRATOR,
VICTORY MEMORIAL HOSPITAL
STANLEY, WISCONSIN

SHORT OF NURSES

Hospital in Beautiful Kentucky Town
Has Attractive Vacancies for
R. N.'s FOR GENERAL DUTY

- GOOD WORKING CONDITIONS
- PLEASANT ASSOCIATES
- BLUE CROSS

Write, Phone or Wire:

HARLAN HOSPITAL

209 EAST MOUND STREET
HARLAN, KENTUCKY

Modern 81 bed hospital in beautiful Kentucky town has attractive vacancies for REGISTERED GRADUATE NURSES FOR O. R. and GENERAL DUTY

Blue Cross — Pleasant associates — Good working conditions

Pleasant town of 8,000, 17 miles from Fort Knox 50 miles from Louisville.

Write details of education and experience to

DIRECTOR OF NURSES
HARDIN MEMORIAL HOSPITAL
ELIZABETHTOWN, KENTUCKY

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkių ir Darbininkių

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkių ir Darbininkių

MR. EMPLOYER

THE LARGEST SUPPLY OF UNEMPLOYED JOB SEEKERS ARE AVAILABLE THROUGH THE OFFICES OF THE

ILLINOIS STATE EMPLOYMENT SERVICE

Only qualified applicants, prescreened to your job requirements are referred to you.

YOU make the final choice
Chicago Firms — When you need

CALL
FINANCIAL 6-3960 — for professional, technical, managerial sales and clerical employees.

FRANKLIN 2-9384 — for service workers for hotels, restaurants, laundries, dry cleaners, institutions and private homes.

For Industrial Workers

Northside Firms Call MOhawk 4-3500	Westside Firms Call CANal 6-4411	Southside Firms Call HEmlack 4-6200
------------------------------------	----------------------------------	-------------------------------------

309,791 workers were hired by Illinois employers through the Illinois State Employment Service during 1953.

NO CHARGE TO YOU OR EMPLOYEE

ILLINOIS STATE EMPLOYMENT SERVICE
DE 7-4100

REIKALINGAS pensionierius arba pora būti namie. Duosiu viska vel-tui, išskyrus valgi. 50 myliu nuo Chi-cagos. Nuvešiu i miesteli. Telefonuo-kite ABERdeen 4-5481. Rašykite: Box 4577, Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

RENTING IN GENERAL

Nuomos
ISNUOMOJAMAS 4 kambarių butas, naujai dekoruotas. Pageidaujama se-nesnio amžiaus pora be vaikų.
4135 So. Rockwell Street

DU suaugę asmenys ieško 4-5 kam-barių buto be baldų. Su šiluma arba be. Pietinėje miesto dalyje, pagei-daujama prie susisiekimo linijos.
Mike Skerston, 743 East 88th Street.

PERSONAL

Asmenų Ieško
PAIEŠKOMA PRANĖ ČINĖKAITĖ, o ne kaip per klaidą skelbta Bronė Cienaitė. Yra žinių iš Lietuvos. Kreiptis J. Kirvaitis, HE 4-4033.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos
KOMBINACIJA—likerių krautuvė ir baras. \$1,200 mėnesinių pajamų.
4046 Archer Ave.

GROSERNĖ ir maisto krautuvė. Ger-sas biznis. 4 kambarių apartamentas užpakalyje. Prieinama randa. 18-tos ir Halsted apylinkėje. Prieinama.
CHesapeake 3-4799

PARDUODAMA grosernė ir mėsos krautuvė su gražiu 4 kambarių butu. Gerai veikiantis biznis. Nuoma \$60.
Virginia 7-1664

MISCELLANEOUS

Ivairūs Dalykai
JONAS CONRAD
TUCK POINTING BIZNYJE
Atnaujina pasenusį namą, pripildo lietaus išplautus plytų tarpus. Taiso kaminius ir apie langų rėmus. Dau-gelio metų patirtimas darbe. Reika-ti esant, kreipkitės i lietavį — J. CONRAD, 5242 S. Artesian Ave. GROvehill 8-4177

GUARANTEED TO:

- End Dry Hair worries forever!
- Give New natural Color-Brightness!
- Bring an utterly New Manageability!

Helene Curtis
Lanolin discovery
HAIR AND SKIN
\$1.25 plus tax
"SPRAY... BRUSH... THAT'S ALL"

TRAFICANTE BROS.
2301 W. Taylor St. TAYlor 9-9100
739 S. California Ave. SAcramento 2-0301

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

NEW completely automatic Maytag Clothes Dryer

Waterfilm action eliminates lint, moisture and venting problems

- A thin film of water removes lint, moisture.
- No lint trap to clean.
- No outside venting.
- No dampness in room.
- Self-cleaning.
- Variable heat, time dials for any fabric.
- Double insulation keeps heat inside.
- Porcelain-finished drum resists rust.
- Safety door stops action when opened.

Ends drying drudgery and weather worries

The amazing new Maytag Electric Dryer gives you soft, fluffy, sweet-smelling clothes at the touch of a dial. Saves hours of backbreaking work—No heavy, wet loads to lug. No walking, stooping, lifting, stretching. No re-washing.

Makes fewer clothes last longer—No sun fading or wind-whipping, less wear than line-drying. Wash any time—you need fewer clothes.

Completely automatic—Just load, dial time and heat, lift out damp-dry or fluff-dry. See this work-saving, time-saving, money-saving Maytag Dryer.

The MAYTAG AUTOMATIC WASHER
with gentle Gyrafoam Action
Washes, rinses, spins, stops automatically. Safety lid stops action when opened. Needs no bolting down. Flexible time and heat controls.

EASY TERMS • Come in today

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 West 51st St. HEmlack 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"